

3/2637

వృత్తి దిన ము వ్రక టిం వర బ దు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 20-వ తేది గురువారము
MADRAS, THURSDAY 20th NOVEMBER 1930.
ప్రమాదాతనాపనంపత్సర కార్తికమాస బహుళ అమావాస్య

సంచిక ౧౯౦
No. 190

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెఱుకుల భేదించును.
పావుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు,
తేక

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి

తక్కువ ధరలు
అసలు వెండి, నవరం బంగారుచే చేయబడిన నగలు
చెప్పిన గడువుకు తగుపూచీతో తయారుచేసి యివ్వబడును.

కేశవజి దేవచంద్.
నగలవ్యాపారం, 21-చై నాబజారు, మద్రాసు.

ఈ దిగువస్థలములందు ఆంధ్ర వత్రికకు
యేజెంటు తక్షణమే కావలెను

రు 100 నుండి 200 లకు తక్కువలేకుండా ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, పలుకుబడి యోగ్య
తలు గలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెం
టుగా నుండగోరదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముండు టావశ్యకము. మిగత వివరములకు యీ
దిగువవిలాసమునకు ఒక అణాస్థాంపుతో వ్రాయవలెను. చిల్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

పీలేరు	కాజీపేట	బొంబాయి	అర్కోణం	బొరింగుపేట
కదిరి	ధోర్నకల్	మార్కాపురం	కంజీవరం	బెనారస్ సిటీ
చికాకోల్	ధర్మవరము	వేలూరు	చెంగల్పుట్టు	ఖరగ్ పూర్
కొబ్బిలి	చిత్తూరు	బెంగుళూరు	తిరుచినాపల్లి	కలకత్తా
కృష్ణపురం	కడప	మైసూరు	మధుర	రంగూర్
కొమిడి	రైచూరు	తిరువళ్ళూరు	పాండిచ్చేరి	మోల్ మీన్.

మేనేజరు, (ఏ) ఆంధ్రవత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

"BREAK PILLS"

ముసలివారిద్రవను యశావనవంతులుగా చేయును 1

పలుచబడిన పిల్లలను గట్టిపరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి పం
సార పోషణమునకు అవకాశ మిచ్చును. శరీరమునకు తేజస్సు కలుగజేయును.
ఎటువంటి సుఖసంబంధమైన జాడ్యములే నను కేరజాలవు. 1 గంటలో పీటి అద్భుత
శక్తిని కనబరచి అనందమును కలుగజేసి స్త్రీపురుషులను తనివి నొందించు తై రాగి
చిటుక. రసవిమగంధకాదులు కలియలేదు. గొర్రాండ్లకైనను పం తానము కలుగును.
20 మాత్రలు సీసా రు. 2-0-0; 60 మాత్రలు సీసా రు. 5-0-0.
నగలకు జర్మనీట్యూబులు 80 పెట్టె రూ. 2-9-0. పాస్టేజీ లేదు.
ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమం, చికాకోల్ సిటీ, (గంజాం జిల్లా)

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనునందు

బయలుదేరు వేళ	వచ్చువేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం
వాల్తేరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం
" ఫాస్టు ప్యాసింజరు	సాయం 5-55 గం
"	రాత్రి 7-30 గం
బిమ్మిడిపూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం
" ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం
కేజీగుంట	సా 6-30 గం మ 12-0 గం
"	రాత్రి 9-10 గం
బెంగుళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం
" ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గం
" ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం
"	ఉద 6-45 గం రాత్రి 8-40 గం
కోలార్పేట	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అర్కోణం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
పల్లిమకోస్తా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గం
సిరిగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-35 గం
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం

మద్రాసు ఎగ్జ్రూర్ స్టేషనునందు

సిరిగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరువేండ్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం
పార్వత్	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గం

మద్రాసు బీచ్ స్టేషనునందు

తిరువనంతపురం ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం
కంజీవరం	సాయం 5-24 గం ఉద 9-35 గం

ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయము, కొవ్వూరు

ఈ కాలేజీలో జర్నాల్స్ యొక్క వత్సరములనుండి యవిద్యున్నముగా జరుగుచున్నది. ఆ జర్నాల్స్ నేడు అనగా 18-11-30 వ తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. ఈ సభలో "కాలిదాసుని కాలనిర్ణయము, ఫలము, ఫలము" అనువిషయముల గురించి యుపన్యాసములు సాగినవి.

మొదట కాలేజీ ప్రెసిడెంటుగారు భావరాజు వేంకట నుబ్బారావు (బి. యం.) గారు, బ్రహ్మశ్రీ లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి నవ్యక్షుపితమున నలంకరింపజేసిరి. అధ్యక్షులు గారు ప్రథమోపన్యాసముచే సభా ప్రారంభముం గావించి యి తోప న్యా స కు ల కు ప న న్యసింప న ను మ తిచ్చిరి. అపుడు కాలేజీ వేంకటరామయ్య చౌదరి లేచి "హిం దువులకు చరిత్రలు వ్రాయ నలవాటులేదుచే పూర్వం చరిత్రలు నిర్ణయింప జాల దుర్బలముగానున్నది. 'మేగ్డోనాల్డు' మొదలగు వాంగ్ల విమర్శకాగ్రేసరులే సంస్కృతమున గృహిగావించి కాలి దాసు 450 సం॥ ప్రాంతమువాడని నిర్ణయించిరి. "ధన్వంతరిక్షు పణికామరసింహ"యను శ్లోక రాజమువలన కాలిదాసు విక్రమా ర్క భూపాలు నాస్థానకవిగా కాలిదా నున్నాడు. కాలిదాసు స్థలాధికము నెవరును నిర్ణయింపలేదు. గ్రంథములంబట్టి చూడ మౌళవదేశముగా గానిపించుచున్నాడు. నన్నయవేగినాటిని మూలములో లేకున్నను వర్ణించియున్న యితడును దేశభిమాన ముచే మౌళవదేశము నెక్కుడుగా వర్ణించినాడు. ఇతడు భోజాని యాస్థానమునమాత్రము లేకు. మఱియు నితని గ్రంథములయం దలి ప్రాచీన శ్లోకములబట్టి శివభక్తుడుగా గానించుచున్నాడు. కొన్నిచోట్ల నితడు నిర్దుష్టపరబ్రహ్మమునే వర్ణించినాడనియు నితడు కాలిదాసు జననము గురించియు నతనివిషయమై విదేశ ములందును స్తుతించుచు లున్న పనియును జెప్పిరి.

అనంతరము కం లేటి శివరామశర్మగారు లేచి "కాలిదా సు కవిపుంగవులలో నెల్ల వన్నె కెక్కిన రసిక కవివరేణ్యుడు. ఇతనికి నామము బిరుదనామముగా గవ్యబిరుదున్నది. ఇతడు మొదట జాత్యా బోయడైనను భార్యయగు రాజపుత్రిక యు ద్భోధనచే కాలిని బూజించి యపమాన కవిత్వాధురీ సంప న్నుడయి వెలసినాడనియు నితడు కాలిదాసుయొక్క ఫలము నుగురించియు నతని కవిత్వమునుగురించియు విపులముగా నుప న్యసించిరి.

పిదప బూరుగుల రామశాస్త్రిగారు కాలిదాసు ఆ ద్వైతసిద్ధాంతి. ఇతడు వేదాంతకుల కఠినుడు. ఇతడు భగవద్గ నా సమయమున ద్రిమూర్తుల నల్పాధికవ్యత్యాసము లేక సమాన ముగానే వర్ణించినాడు. ఇతడు కాలిప్రసన్నతాపహితుడు. మొదట నాతడు గొల్లకులజాతి, పిదప నెలుల గొప్ప కవివరే ణ్యుడయ్యెనో విపులముగా జెప్పిరి. ఇంకను కాలిదాసుమూర్త్య మునుగురించి కొంతవఱకు వాక్రచ్చి విరమించిరి.

తరువాత నవ్యక్షులగు "హిందువులు మొదటి నుండి చరిత్రల విషయమై మూఁటిభావము వహించిరి. ఇపుడు చరిత్రలు తెలిసికొనవలసిన మేగ్డోనాల్డు మొదలగు వారి వచన ములే భావ్యవచనములు. వారలు కాలిదాసు క్రీ. శ 401 ము, 518 వఱకున్నాడని నిర్ణయించిరి. కాని కాలవిషయమై యనేక పాదములన్నవి. కాలిదాసు విక్రమార్క-బిరుదాంకిత్యశీల్య చంద్రగుప్తుని యాస్థానపండితుడు భోజానికంటె ముందటి లా ట్నజీవులు కాలిదాసు శ్లోకముల నుదాహరించుటచే కాలిదాసు భోజనసమకాలికుడు గాదు. భోజకాలిదాస కథలన్నియు వివోద కథలేకాని పత్యకథలు గావు.

ఇతని గ్రంథములలో ననవసరముగా వింధ్యము వర్ణించుట చేత నితడు తప్పక వింధ్యప్రాంతవాసి యయియుండనోవు. ఇ త డు మేఘునికుపదేశించు మార్గ ప్రకాశిక లో "వక్రఃపంథాయదపిభవతః" యను శ్లోకముఖతః ఉజ్జయిని నీకు వంకరమార్గమే యయినను నీవు తప్పక వెల్లువని చెప్పి దానిని వదునాల్గు శ్లోకములలో వర్ణించెను. దీనికంతకు నభిమానమే కారణమని చెప్పవచ్చును. కావున కాలిదాసు మౌళవదేశజా డున, ఉజ్జయిని నగరవాసియు నని స్వకీయాభిప్రాయమును చెప్పిరి.

మఱియు నితని ప్రార్థనాశ్లోకములబట్టి శివభక్తుడుగా లేలచున్నది. బ్రహ్మ విష్ణులను నిర్గుణపరబ్రహ్మముగా వర్ణించి నాడనియు దాని కుదాహరణశ్లోకముల నతిమనోహరముగా చదివి వినిపించిరి. మఱియు నతని మాహాత్మ్యమును గురించియు గంభీరముగా నుపన్యసించుచు సముచిత ప్రదేశముల ననేక లోకో క్తుల గుప్పించి సభికుల నానందపరచుట గావించిరి. పిమ్మట మా కాలేజీలో వెలసెదలచున్న సారస్వత ప్రకాశికా పత్రికల గొన్నిటిని దీని అమ్మకైట్టి లక్ష్మీనారాయణయ్యగారి యొక్కయ్య, చిర్ర గణపతిశాస్త్రిగారియొక్కయ్య, పద్మములను జదివి వినిపించిరి. అంతట నవ్యక్షులకు వందనముతో సభ ముగి సెను.

కాలేజీ వేంకటరామయ్యచౌదరి, కార్యదర్శి.

ఆయుర్వేద కళాశాలలు

గవర్నమెంటు స్కూలు ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్

చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రాచ్యవైద్యవిద్యను పోషించుటకై ప్రత్యేకముగా "గవర్నమెంటు స్కూలు ఆఫ్ ఇండియన్ మెడిసిన్, అను పాఠశాలను స్థాపించకముందు చె న్నరాష్ట్రమునందు ఆయుర్వేదవైద్యులును ఆయుర్వేద విద్యా విభాగములను అక్కడక్కడ ఆయుర్వేద విద్యాలయములను స్థాపించి ఆయుర్వేద విద్యలో విద్యార్థులను తయారుచేయుచుం డిరి. ఇంకను అచ్చటచ్చట అటువంటి కళాశాలలు పనిచేయు చునేయున్నవి. ఒక్క-చెబవాడ నగరమునందే రెండు ఆయు ర్వేద విద్యాలయము లున్నవి. తిరుపతియందు చాలకాలముగా ఆయుర్వేద విద్యాలయము పనిచేయుచున్నది. చెన్నపురియందు దాక్టరు ఆంజుల లక్ష్మీపతిగారి యాధిపత్యము క్రింద ఒక ఆ యుర్వేద విద్యాలయం పనిచేయుచుండెను. ఈవిద్యాలయము లలో ఆయుర్వేదవిద్య వర్ధిల్లించి, అభిలభారత ఆయుర్వేదవిద్యా పితము" వారి పరీక్షలకు హాజరై, ఆయుర్వేద భూషణ, భిష గ్యుర, ఆయుర్వేదఅచార్యు, విభాగద, అను పట్టములకు పొందిన విద్యార్థులు, స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్థలక్రింద వైద్యు లుగాజేరి ఆలోపతికై వైద్యవిద్యలో ఎల్. ఎం. పి. బిరుదము లను పొందిన వైద్యులతో సరిసమానముగాను, కొన్ని సందర్భ ములలో ఎక్కువ ప్రశంసార్హముగాను పనిచేయుచున్నారె. దాక్టరు లక్ష్మీపతిగారి ఆయుర్వేద కళాశాలలో చదివి ఆయు ర్వేద పరీక్షలయందు తీర్పులైన వారిలో కొందరు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు స్థాపించిన ఆయుర్వేదపాఠశాలలో బోధకు లుగా యున్నారె. ఇట్టి సందర్భములో ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేద పాఠశాలను స్థాపించుటకు పూర్వము వివిధ ఆయు ర్వేద పాఠశాలలలో విద్యనభ్యసించి "అభిలభారత ఆయుర్వేద వి ద్యా పిత" పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులై ఈరాష్ట్రములో పనిచేయులందు స్థానిక స్వపరిపాలనా సం స్థలక్రింద పనిచేయుచున్న వైద్యులకు ప్రభుత్వమువారి ఇండి యన్ స్కూలు ఆఫ్ మెడిసిన్ పాఠశాలలో చదివి వారి పరీక్ష లలో ఉత్తీర్ణులైనవారికి నుడు ఉద్యోగసౌకర్యములు అన్వ యింపజేయుటకుచుట చాల లోపముగా నున్నది.

ప్రస్తుతము "ఇండియన్ స్కూలు ఆఫ్ మెడిసిన్"లో చదువు విద్యార్థులకును ఇంతకుముందు అభిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపిత పరీక్షలకు చదివిన విద్యార్థులకును బోధనాపద్ధతుల యందుగాని పరీక్షాప్రావృత్తాన విషయములయందు గాని విశే ష తారతమ్యము అగపడుటలేదు. అభిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపిత పరీక్షలకు హాజరైనవారు: 1. ఆయుర్వేద ఔషధ శాస్త్రము 2. నిదానము 3. నవ్య గుణ శాస్త్రము 4. రసాయన శాస్త్రము (5) కారీరశాస్త్రము (6) స్వస్వప్రత్యము (7) ఔషధనిర్మాణము (8) శిల్పకంఠము (9) ప్రసూతీకంఠము (10) అగదతంఠము మొదలగు శాస్త్రములలో క్రమశిక్షను 4 సంవత్సరములు పొంది పై శాస్త్రపరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైయున్నా రు. ఈ పాఠ్యక్రమమునకును ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి దేశీ య వైద్యపాఠశాలలో గలపఱకు పాఠ్యక్రమమునకును ఏలాటి వ్యత్యాసము లేదుగాని ప్రసూతీశాస్త్రమునందు శస్త్రచికిత్స యందును తగు సౌకర్యములు లేక ప్రత్యేక అనుభవము నూత్ర ము కొంచెము తక్కువగా నుండవచ్చును. ఇంతమాత్రముచే ఇం తకు ముందు అభిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపిత పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైనవారిని ప్రస్తుత ప్రభుత్వ దేశీయ వైద్య పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైన వారి కన్న చాల తక్కువ గా మారుచుట చాల న్యాయ తరముగా నున్నది. ప్రభుత్వమువారు తాము స్థాపించిన దేశీయవైద్య శాలలో బోధించు బోధనాపద్ధతిని, పరీక్షలను మాత్రమే ఆమో దించి రాష్ట్రములోనందు ఇతర ఆయుర్వేద విద్యాలయ పరీ క్షలనుగాని లేక బోధనా పద్ధతులను గాని అంగీకరింపక నిరా కరించు సందర్భములో, దేశములో పలుచోట్ల ఆయుర్వేదవిద్య ను ప్రోత్సహించుచు విద్యాప్రభోధము గావించుచున్న పాఠ శాలలన్నియు నిర్జీవములై త్వరలోనే అంతరింపక తప్పను.

బోధనాపద్ధతులలో ఒక కార్యక్రమము నేర్పరచి ఆకా ర్యక్రమము ననుసరించి పరీక్షలను జరిపి ఏ ఆయుర్వేదపాఠశాల లో చదివినను ఆపరీక్షకు హాజరై ఉత్తీర్ణులగువారు ఎల్లరు ఉ ద్యోగవిషయములలో సమానహక్కులను పొందగలరని ప్రకటిం చిన ప్రస్తుతము ఏయే ఆయుర్వేదపాఠశాలలు ప్రభుత్వదేశీయ పాఠశాలలలో బోధించుకాస్త్రములనుగాని లేక కార్యక్రమమును గాని అనుసరింపకున్నవో ఆయాపాఠశాలలన్నియు త్వరలోనే ప్రభుత్వదేశీయపాఠశాల కార్యక్రమమును బోధనాపద్ధతిని అవ లంబించి దాని ననుసరించుట ఆయుర్వేదవిద్యను బోధించుటకు ప్రారంభించును. ఇందువలన ఆయుర్వేదవిద్య దేశములో సర్వ తోముఖవ్యాప్తి గాంచి ఉన్నతస్థానము నాక్రమించును. ఈ విషయమై విశ్వవిద్యాలయమువారు దీర్ఘముగా యోచింపవలసి యున్నది.

ఇదివఱకు అభిలభారత ఆయుర్వేదవిద్యాపిత పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులై స్థానికసంస్థలక్రింద ఉద్యోగములను జేయుచున్న వైద్యులెల్లరు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వదేశీయవైద్యశాలలో చదివి యల్. ఐ. యం. బిరుదమును పొందినవారితో సమాన ఉద్యోగ హక్కులను కలుగజేయువలయునని ఆలోగ్యకాఖ్యామంత్రిగారికి స్థానిక సంస్థల అధికారుల ద్వారా ఒక విజ్ఞాపనమును పంపు కొనినటుల యాధికారి తెలియవచ్చుచున్నది. ఆలోగ్యకాఖ్యా మంత్రిగారు ఇంను విషయమై విశాలభావముతో యోచించి యంతకు ముందు అభిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపిత పరీక్షలలో కృతార్థులై స్థానికసంస్థలక్రింద పనిచేయుచున్న వైద్యుల కెల్లరికి ప్రస్తుతము యల్. ఐ యం. పరీక్షలలో కృతార్థు లగువారికి గలగజేసిన ఉద్యోగహక్కుల నన్నిటిని సమానముగ గలుగ జేయుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

వెల్లూర రామకృష్ణశాస్త్రి

HOE & CO'S
POCKET, COLONIAL,
PREMIER, GEM & BENGAL
DIARIES
—1931—
The Most Popular & up-to-date & Cheap Annuals.
V. PERUMALL CHETTY & SONS,
STATIONERS & PRINTERS, MADRAS

దోమ — తెరలు
పూర్తిగా
స్వ దేశీ గుడ్డ తో
తయారుచేయబడినది
విక్రీతి దృఢమైన తెల్లని స్వదేశీ నెట్టింగ్
దోమలు యేమాత్రము దూరమిలులేనట్టిది,
గాలి చక్కగా ప్రవేశించ దారిగలదు. వైన, దిగువగట్టి
గాను, నాజాకుగాన, స్వదేశీ లాంగ్ క్లాత్ తో కట్ట
బడినది.
పొడవు వెడల్పు ఎత్తు 1కి ధర ర.ప.వై
6 అ × 3 అ × 4½ అ ... 5-15-0
6 అ × 4 అ × 4½ అ ... 6-12-0
7 అ × 3½ అ × 5 అ ... 7-14-0
7 అ × 5 అ × 5 అ ... 9-0-0
ప్యాకింగ్ ఇనాం. తపాలఖర్చు ప్రత్యేకం
ఇతర యెజాసందు కావలసినను ఆర్డరిచ్చిన 24
గంటలలోగా త.మాతచేసి పంపబడును.
ధారాళమైన కమీషను వద్దతిపై
పనిచేయుటకు ఏంట్లు కావలెను.
THE UNION TRADING CO.,
166/163, Harrison Rd., (M), Calcutta.

గంధర్వ కళ
రక్తపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, నరములకు విగి
కలిగించు గొప్పలేహ్యము. అనేకులకు మరల మగత్వము
కలిగించి 20 ఏండ్లనుండి మెప్పుపొందుచున్నది.
పాను సీసా (1 నెలకు) 3-0-0 పోస్టుఖర్చుముం. 0
గంధర్వసార్వసీ, రాయవరం, గోదావరి
The Coimbatore Spinning & Weaving Company Ltd., Coimbatore.
నెం. 2-4-6 6½-8-8½-10-10½-11½-12½-
14½-20-20½-21-22-24-30-32-40 రు నూళ్లున్న
మిల్లుకోరా, ఖాది, చలవఖాది, లాంక్లాతులు, దుప్ప
ట్లు, కండువాలు చావులు, చీరలు, తువాళ్లువగైరా
అన్నిరకములు అతిచవుకగాను, మంచీరకములు
దొరకగలవు.
All enquiries are to be sent to:—
CHITTOORY RANGIAH,
Post Box No. 43, Cocanada.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నవం నవంబరు నెల 20-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

విద్యమంబులు

కుసుమ తెనాలివి ,, వ 45 కలవి	12 3 0	13 4 0
కల్లూరివి ,, దిటో 42	12 14 0	13 0 0
ఫిల్లి ,, దిటో 46	14 0 0	15 9 0
రాగులు రా. 166 కిలొ బస్తా 1-8	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	14 0 0	15 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	11 0 0	12 0 0
పెసగలు ,, దిటో	10 0 0	11 8 0
పెసలు ,, దిటో	11 0 0	12 0 0
మినుములు ,, దిటో	18 0 0	15 0 0
ఉలపలు ,, ర 195	6 12 0	7 0 0

3. నూనెపప్పులు

కుప్పులనూనె కా 1-8	105 0 0	110 0 8
నెయ్యి మ 1-8	14 0 0	19 0 0
కేసు పెసగపప్పు కా 1-8	29 0 0	31 0 0
కేసు పెసగనూనె గానుగ కా 1-8 ర 88	మినుకనూనె 70	
అమడనూ కా 1-8	88 0 0	90 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు

కాయకనుపు కా 1-8	70 0 0	73 0 0
కూరకనుపు ,,	40 0 0	42 0 0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) కా 1-8	67 0 0	84 0 0
ధనియాలు ,, కా 1-8	80 0 0	85 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖం 1-8 ర 40	45	
తెల్ల కా 1-8	21 0 0	25 0 0
అప్పాచక్కెర బస్తా 1-8	22 18 0	28 0 0
చింతపండు కా 1-8	24 8 0	25 0 0

5. ఇనుము

కట్టారక కా 1-8	17 8 0	29 0 0
చదరం	24 0 0	28 8 0
రవుండు	28 0 0	28 8 0

6. నూలు

నెం 20 నెన్ని సింహం యాకె	ర 5 4 0	
నెం 6 ,, కటారి	8 4 0	
నెం 8 1/2 ,,	8 12 0	
నెం 10 1/2 ,,	4 4 0	
నెం 14 1/2 ,,	4 8 0	
నెం 40 రాణి	7 0 0	
నెం 4 నెన్ని మసీదు	2 10 0	
44 సాండో	4 0 0	
నెం 20 1/2 బమ్మర	4 18 0	
నెం 20 1/2 చేతివిళ్ల	5 0 0	
నెం 20 1/2 తిరుమర	4 9 0	
నెం 24	5 8 0	
నెం 28	6 0 0	
నెం 30) చిన్న నెట్టె) తిరుమర	3 0 0	
కోలాపూర్ నెం 24	5 8 0	
,, నెం 12 1/2	8 12 0	
,, నెం 6 1/2	2 11 0	
,, నెం 22	5 6 0	
రెండుబింకలు నెం 20 1/2	5 0 0	
,, నెం 22 1/2	5 4 0	

7. బోహములు

బండి 100 కులం 1-8	ర 48 6 0	51 9 0
బంగారు కులం 1-8	21 8 0	21 18 3
సవరను 1-8	18 9 6	
ఇత్తడి కా 1-8	194 0 0	196 0 0
రాగి కా 1-8	240 0 0	422 0 0

8. రంగులు

అలిమేలు స్వీట్లరలాండు అలిమరంజ్ సింహంయార్		
,, నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 10 9	
,, 55 రతులు	1 8 0	
,, 1 అందర	1 8 0	

రచ్చు ముఖామూసాకా రిజ్ అనా (రిచ్చి రెడ్)	8 4 0	
కాంబ్ * 8	1 8 0	

రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" నే పిల్లలు సదా కోరెదరు

"ఓవల్ టైను" నందు గల మనోహరమైన మంచి సువాసనను పిల్లలు ప్రేమించి, ఈ అద్భుత ఆహారముచే దివ్యమైన ఆరోగ్యము బడయుచున్నారు. పసివారి దేహ నిర్మాణమునకు ఇతర మైనదేమియు రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" కు సమానమైనది కాదు. మన కఠినమైన శిశోష్ణస్థితి పసివారియొక్కయు, నయను చెల్లినవారియొక్కయు బలమును ప్రుంగజేయుచున్నది. గాన పిల్లగువునకు ఆరోగ్యము, బలము, వీర్యము వగైరాలు సర్వోత్కృష్టమైన ఈ టూనిక్ ఆహారమునందున్నట్లు తెలుసుకొనియున్నారా. "ఓవల్ టైను" మంచి బార్లీములు, దివ్యమైన అపురూపాలు, కొకా మున్నగు ప్రకృతిసంబంధమైన గొప్పటూనిక్ ఆహారములనుండియే తయారుచే నబడుచున్నది. ఇది అపట్టు మైనదని, తయారుచే నబడునప్పుడు చేతితో తాకబడుట లేని పూచీనివలెబడును. రుచికరమైన "ఓవల్ టైను" ను క్రమముగా మిషిల్ లను ఒక గిన్నెడు యిచ్చి మిరును పుచ్చుకొని, అద్వితీయమైన లాభములను పొందుదు.

OVALTINE

0.13 ma

పెదడు, నరములు, శరీరము వగైరాలను స్వస్థిభరచును. జీవధర్మకాణములందు, స్థూరలందు వోరకును. ఇంగ్లాండులో లండన్ నందున్న ఎ. వాండర్ లిమిటెడ్ వారిచే తయారునవ్వబడినది.

జేమ్స్ రైట్

8F₂, రికా వీధి, కలకత్తా.

బొంబాయి, మద్రాసు, శంకూర్. ఇదే ముదరిగానుండువాటిని కొనవడు:— సమృద్ధము లేని, పరిమితపాళ్లు చేర్చని ఆహారము "ఓవల్ టైను" స సమానమైనదని తెలుపబడును. "ఓవల్ టైను" వలె ఆహార విలువను, ఆరోగ్యరక్షణను కలిగించునాలకు.

గూడలూరు (ఒకవిలేఖరి)

తంతిలిగలను దొంగిలించుట

నెల్లికుప్పనకు సమీపమునందుండెడు, నుల్లూక్ పేటలో కుమారు 500 వందల అడుగుల పొడుగుగల కమ్ములను కోసి యొత్తుకొనిపోయిరి. వెంటనే దానిని తెలుసుకొని, పన్ను మెంటు తంతి డిపార్టుమెంటువారు వరల తీగెను పోసివారు. దానిచేత రైలుబండ్లు వచ్చుట కాలభ్యమైనది. దానిని గురించి పోలీసువారు విచారింపుచున్నారు.

జిల్లా బోర్డు

దక్షిణాపార్థుడు జిల్లాబోర్డులో జరిగినమిటింగలో శ్రోత్రియదార్డు ముత్తుకమారసామిచెట్టిగారిని ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనిరి. చెట్టిగారికి ముచ్చుఖవిలాస సభవారు ఒకవండు గూనించిరి.

మ్యూనిసిపల్ నభ

గూడలూరు నగరసభ కేబుగోపాలనాయుడుగారి అగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. అగ్ర శేకలబడి కిక్కిరింపని ఆలోచించిరి. ఆడుకత్తికి నీళ్లుపెట్టేచేసే సకూలారముగూర్చి ప్రై మిటింగును నిలిపిరి. బానులో ఎక్స్ ప్లోజివ్ టైటులను వేసేటందుకు సభ కమిటీని నియమించిరి.

శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి బ్యాంక్ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీస్ నంద్యాల

ప్రై బ్యాంక్ డైరెక్టర్లు డి 13-11-30 తేదీ వారి కర్రూలు రిజిస్ట్రేషన్ నందుకు ప్రథమ సమావేశము, వారు తొలగించునపుడు దేశము తెచ్చుకొనుచున్నట్లు మొదలైన లాభరమైమునటియు, ముఖ్యమైన మార్పులను అప్పు లిచ్చు విషయ కలకు గూర్చియు జనునగుగా నిర్ణయించిరి.

ఎ. సుబ్బయ్య, మాజీ చీఫ్ డైరెక్టర్.

ఇవన్నియు యీ రీతిగా జననముండి న పృథ్వికిని భారతదేశము స్వపరిపాలనమునకు తగవనడి మాటలు వినిపించుచునేయున్నవి. ఈ రీతిగ మాటలాడెడివారి కందరకును ఒక్కటే ప్రత్యుత్తరముకలదు. భారతీయులు అర్హులయినను సరే, కాశీన్న సరే. ఈ విషయమై చర్చించుటకు ఇక కాలము మిగిలినది. భారతీయులు తమ రాజ్యము తాము పరిపాలన చేయుటకు అర్హులమని ఋజువు చేయుచున్నారు. ఈ దేశముగో విదేశీయ ప్రభుత్వ మనాధ్యక్షుని చూపించుచున్నారు. మట్టి ఉప్పును తయారు చేయుటకై సముద్రతీరమునున్న దండిగ్రామమునకు గాంధీమహాత్ముడు గత ఏప్రిలు నెలలో బయలుదేరి యుండినప్పుడు భారతదేశముగోనే అనేకులు అడిచాచి, నవ్వి యుండిరి. ఇట్టి విషయములను వారు నవ్వెడివారు కాదు. అట్లయ్యను వారు పరిపాలించిరి. ఇండియాగవర్న మెంటువారు ప్రజల కంటగట్టిన దుర్భరమైన పన్నుల భారముగో అత్యంత విమాన కరమైన ఉప్పుపన్నును తొలగించుటకై గాంధీగారు ఈ ఉద్యమము ఆరంభించిరి. వారు ఉపప్రకటించిన ఒక్క మాసములోనే ఈ యుద్యమము దేశమంతటకు నెలివిరిసినది. గవర్న మెంటువారు

శాస్త్రముచేయును అనువదించుటకు ఆత్మకృతి. అట్టి కావ్య నోల్లంఘనమునకై విధింపబడిన చందన ప్రాయశ్చిత్తములను వారు విధింపబడలేదనియు, అట్టి కేరసులను వారు చెరసాల యందు దుంపించుటకు కేరసులను చెరసాలన్నియు గూడ సరి పోయినందున కనుక కావ్య ప్రకృతినను మేను మేలునగా, గవ్య మెటువారు హింసామార్గము వలనంది నిరంతర చర్యలకు పాల్పడిరి.

గాంధీ గారు తమ విశేష నాద్యప్రవలన యీవర్గమునను ముంగగనే యూహించియుండిరి. ఇట్టి యూహలోచనలతో గాంధీ గారు ప్రవర్తించుట అమానుషమని కొందరు గవర్న మెంటు ఉద్వేగము గల్గించియుంటిరి. దౌర్జన్యముగనుట నాస్తిక విరోధుల చర్యలను ప్రతికార మే ప్రభుత్వమైనను చేయుటలగుట ప్రతికారము చేయుటలను ఆ ప్రభుత్వాధికారులను దౌర్జన్యముకల్గియు కేరసులను గాంధీ గారు ఉహించియు యుండిరి. నేరములను ఆరెప్పుచేయుటకు సదులుగా చేయవలెను ఎదుట విచారణలు జరుగవలెనుగా నెదురుకట్టతో అక్షయ పాత్రములు కాట్టిరి. ఒకటి రెండు సందర్భములలో పిస్తోల్లు రివోల్వరులతో కాల్పులగూడ సంభవించెను. అటపిమ్మట గాంధీమహాత్ము డూహించిన శాధు ప్రారంభమయ్యెను.

ఈ శాధుభారంపరలన్ని క్రమవత్తుమువారికి బుద్ధితిగి మందినకల్పము కంగవలెను లేదా క్రమవత్తును ఓకపోవలెను. శాధులకు పాఠ్యుడి వారికి విజయము చేయవలెను అని గాంధీ యూహించెను.

బహిష్కారం విజయము

గాంధీ యువయోగిండు ఆస్త్రములన్నియు ఆధ్యాత్మిక క్షత్తి సంపన్నములు కావు. అసత్వముగా కొంతకాలము కష్టములు సహించిన మీదటనే విజయము చేయవచ్చును. అట్లే ఆయన ఎల్లప్పుడును ఆనందించును. బ్రిటిష్ గవర్న మెంటు వారితో జరుగుచున్న యీ పోరాటమునందు ఆయన ప్రయోగించునట్టి ఆస్త్రములలో అతి దారుణమైన ఆస్త్రముకట్టికలదు. ఇది ప్రతివర్తనకను, వ్యాపారగ్రామము ను నులభ్యగావ్యమై యున్నది. ఇదియే బ్రిటిష్ వాణిజ్యపరిమార్గము. ప్రస్తుతము భారతదేశమునది బహిష్కారదోషమును ఆమెరికను సరుకులను వర్తించుటలేదు. బ్రిటిష్ వస్తువులు భారతదేశములో బహిష్కరింపబడుటవల్ల ఆమెరికను సరుకులు అమ్మకము తాత్కాలికముగా హెచ్చియుండినను దేశములో బ్రాజియాండ్లోనముల్ల గల్గిన ఆకాంతిములయన వర్తకము మొత్తముమీద ముడిగించుటచే ఆమెరికనువస్తువుల విక్రయముగూడ తగ్గినదనవచ్చును. విదేశవస్తువులను బ్రిటిష్ వస్తువుల నన్నింటిని బహిష్కరించుచున్నాము. బ్రిటిష్ వస్తువు, బ్రిటిష్ మోటార్లు, ఇంజను బ్రిటిష్ యంత్రసామగ్రి, బ్రిటిష్ ముతకలు బొవధములు, బ్రిటిష్ రేడియోసాధనములు, నిశ్చలీవారా ప్రచారక సాధనములు, బ్రిటిష్ ఇయస్కాపు ఫిల్ములు ఇవన్నియు బహిష్కరింపబడుచున్నది. లాకవయిన జట్టుల విల్లుల వ్యాపార విస్తృతికే కృతించియున్నది. అట్టి కృతించిన దానిని సరింపజేయుచున్నాము.

ఇంకొక సంవత్సరము యీ బహిష్కారము కొనసాగునెడల, భారతదేశమునల్ల బ్రిటిషువారికి లభించేది వివేకవర్ణ లాభములు చాలావరకు అదృశ్యమగును. ఈ భారతదేశాధిపత్యము నల్ల బ్రిటిష్వారికిగల ఆత్మీయము మాత్రము మిగులును. అట్టి ఆత్మీయము వల్ల గల లాభములైనను అనిశ్చయమే. భారతదేశము బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందుంటున్న సామ్రాజ్యపరత్వము కాలనిన తంత్రముల కిది యుపకరించునని ఇంగ్లండులోని యచందల వ్యాయమును సంస్కరణ విమర్శన వాదించుచున్నాడు. కాని ఆ తంత్ర సదుపాయము లెట్టివో వారు నర్వహింపలేదు.

భారతీయులు కోరునదేమి?

ఇదియే ప్రస్తుత సమస్య పర్యవసానము. కాని భవిష్యత్తుకావ్యము కేవలము నిత్యసాధారణముగా లేవు. బ్రిటిష్వారిని భారతదేశ పరిపాలనాధికారులుగా నుండనలసి భారతీయులు కోరుచుండినప్పటికిని, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముతో వర్తక వ్యాపార సంబంధములను నిరాపేక్ష వాంఛనముగానిలేనందున విడిపోవలయునని భారతీయులు కోరుటలేదు. గ్రేటు బ్రిటన్ తో ఈ దా అస్సోలియ మన్న గూర్జరములెట్లు స్వతంత్రతాభిలాషతో సంబంధ వాంఛనమును కలిగియున్నవో అదేరీతిగా భారతదేశమునకు కలిగియుండవలెనని వారి సంకల్పము. భారతదేశములో నేను కలిసికొనియుండిన రాజకీయ నాయకులందఱు బ్రిటిష్ విశ్వవిద్యాలయములో విద్యనేర్చి ఇ థ్లాండుదేశ పరివ్రంధ పుట్టి పోగియున్నారు. వారు శిశువనియుండిన పాఠ్యమెంటు పద్ధతులను ప్రబాధికార విధానములనుమాత్రమే వారు అభిలషించుచున్నారు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యముచే భాగస్వామ్యమైయుండి స్వపరిపాలనాధికార మనుభవించుచుండినయెడల భారతీయులు సంపృక్తికొలుగగలరు. ఈ కోరికలకు వారికి దౌర్జన్యరహితమైన యహింసామార్గములన్ని సిద్ధింపకపోయినయెడల, ఇంకొక

నూతన

నూపర్-టన్నర్ స్పీడ్ వాగన్

మిడియం మ్యాటి బ్రక్కు-చందు

మిరు నిరీక్షించుదానికంటెను అత్యధికముగా గలదు

అధికకత్తి. దీని ఆరు-నీలింజరు ఎంజను సరాసరి మిడియం మ్యాటి

బ్రక్కు- ఎంజనుకంటెను 80% నుండి 40% పెద్దదిగా నుండును.

హెచ్చు గమనవేగము. నూపర్-టన్నర్ లాభకరమైన డెలివరీ విస్తీర్ణమును వికాసపరచుచున్నది.

అతినులభముగా వంగునట్టిగుణమును నరళితనుగలిగియున్నది త్వరలో బయలుదేరుట, ఆగుట, త్వరితమైన గమనవేగము, సులభమైన స్టీరింగ్, డ్రైవరుకౌశల్యము, బరవును భద్రముగా తీసుకొనిపోవుట మున్నగు వాటియందు ఇది నూతన కన్నురి యర్ ప్లాండ్లను నియమించుచున్నది.

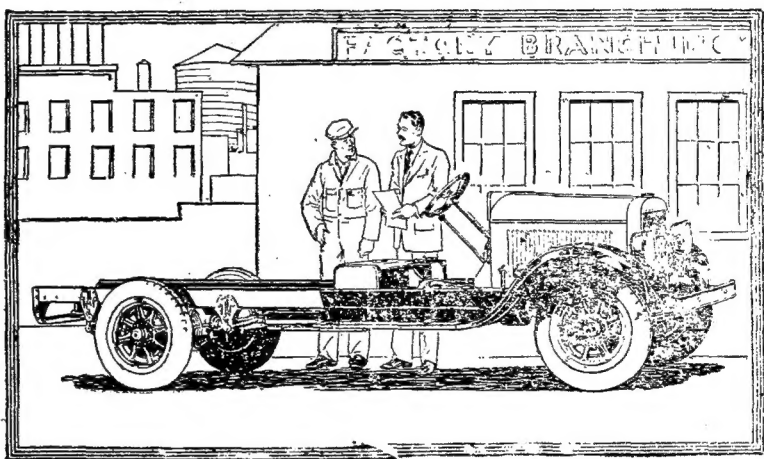
దీర్ఘ కాలము మన్నుట అతిమితవ్యయము

హెచ్చుగా విస్తరించు ఆలమూనియం ఆల్మాయిస్ట్లను—నగరాని నూపర్-టన్నర్ దీర్ఘ కాలము మన్నుట, మితకయముతో తీసుకొని పోవుట మొదలగువాటియందు సుప్రసిద్ధమై రియంగారి రికార్డు స్థిరముగా నుండుట తోడ్పడుచున్నది.

యొ నూతనమైనది. ఎక్కివ గమనవేగము గల వాగనులు—

14 స్క్వేల్ చేన్ నెజులు—100 కి 93 వంతుల లాగడి పనులు

భవయోగించునట్టి దృఢమైన నమృకమైన చాసిలు. ప్రళయజ్వల తీసికొని పోవుటకు పురుకముల బరవు లాగు బస్సులు లోడ్ వాగనులు క్లిటన్ది, అంతకుపైగాను గలవు.

మద్రాస్ వేర్ హౌస్,

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

రియో మోటారు కార్ కంపెనీ—లాన్ సింగ్

క్రాంతిచరమవారు ప్రబులైరోమేజేతమవహించును. ఆహింసావర్ణముల లోలిపోయి, దౌర్జన్యరహితమైన పద్ధతులవలనందింపబడును. దీర్ఘమైనదమరలహము పొసగును. ఇకపక్షులు వారను గాంధీమహాత్ముని మహాపదేక్షములను తలపెట్టక. అప్పుడు యీ దేశముగతి యేమైననుసరేయని ఎంచి ఆంగ్లేయులు తమ సంబంధమును విడగొట్టుకొందురు. గాంధీమహాత్ముడును, ఇతర హిందూనాయకులను యీగతి సాధించుననని యూహించుచునేయున్నారు.

అప్పుడు తమ నైసికాధికారమును పురస్కరించుకొని యీదేశమును తిరిగి జయించవలయునని ఆంగ్లేయులు తలపెట్టుచాలరు. అట్టిసంకల్పము ఆంగ్లేయులకు కలిగియేవలె లక్షలకొలది ప్రాణములను లక్షలకొలది పాసులధనుమును వారు ఆర్పించలేను.

గత్యంతరము

ఇట్టిపద్ధతిగూడ అవసరమనియు ఆచరణీయమనియు అంతరంగికముగాను బహిరంగముగాను వాదించేది ఆంగ్లేయులు కొందరు కలరు. అంతుకము చేతబట్టి నిరాశులుముగా ప్రజాసరి పాలనము చేయవలెననెడి వారివాదన ఆమోదించెడివారు ఎల్ల కాలములందును ఉండగలరు. కాని, ప్రపంచాభిమతమునకు వ్యతిరేకముగా వికాల రాజ్యపరిపాలనములయందు యీ అంతకు చేతబట్టులు యికాల్-లమన సాద్యముకాదు. భారత దేశమునకు స్వపరిపాలనమొసగుట సహేతుకమనియు అవసరమనియు అది యిప్పుడుకాకను నింకొకప్పుడైనను ప్రసాదించవలయుననియు, కాల నిర్ణయములేకుండా అనంతముగా వాయిదా వేయుటకు ఏలకే దరియు అభిప్రాయపడెడి యాధునిక పురుషాంతరమువారు ఇప్పుడు ఇంగ్లాండులోనున్నారు. వీరి అభిప్రాయసారము

స్వపరిపాలన మీ దేశమునకు 10 సంవత్సరములకొనెనను వీలైనచో 5 సంవత్సరములకొనెనను ఒసంగవలెనని యూహించుట చున్నది.

ఈ గడువు మేరకూడ దానినిబిచ్చియెడల బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో భారత దేశముకు భాగముగా నుండుటకుగూడ భారతీయులు యధేచ్ఛగా సంగీకరింపబారు:— (నేనును ప్రతిక) న్యాయాదు:—

ప్రకటన

హైయ్యర్ లెండు ట్రేడర్ ఎ.మొంటెరి గ్రేడులందు తరిఫితైన ట్రీ ఉపాధ్యాయుని యి ఈ తాలూకాబోడ్లనందు నెల 1 కి రు 25-1-30, 20-1-25 జీతములపై పనిచేయుటకు దరఖాస్తులను ఈ క్రిందివిలాసమునకు 30-1-30 తేదీలోగా చేసు నట్లు పంపుకొనవలెను.

తాలూకాబోడ్లు } ఎ(సం) టి. నె. రామకృష్ణారెడ్డి, ఆఫీసు-నుడనపల్లి } అధ్యక్షుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చట్ట రత్నావళి 2-0-0

చరక చింతాస్థానము 6-0-0

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

సంస్థానాధిపతులు ప్రాచీన సామ్రజ్యాదుల కను ప్రా
చీన విశ్వవిజ్ఞానమును ప్రాచీన జాగతకతను పూర్వాభివృద్ధి
ప్రాసుక్తినియుండుటచే వారు సంరక్షకు (కన్సర్వేటివు), లగు
యే గాని సంకుచితభాషులు (కన్సర్వేటివు) కాదు.

సైన్యములయేర్పాటు

ప్రాచీనకాలమునందలి సైన్యములపద్ధతయను సాంప్రదాయమును సైనికజీవితమును సంస్థానములందు మాత్రమే యిప్పటికిని అభివృద్ధి నొందుచున్నది. భారతదేశమునకు సామ్రాజ్యమునకును గూడ యిటువైది సంస్థానములవారు చేయగలగ్గి యారాచకమును అమాత్యమునకు సహాయము సైనికవిధానము యగును.

ఫెడరేషను

భారతదేశమునకు ప్రతిపక్ష గౌరవమును అతిశ్రేణుముగా పృథివీనొందించుటకు ఫెడరేషను సేర్పరుచుటయే ముఖ్యసాధనమై యున్నది. మహాభారత నిర్మాణమునందు బ్రిటిషు యిండియాతో సంస్థానములవారి రీతిగా మాత్రమే చేరగలగుదురు.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముతో సంబంధము

ఫెడరేషను సేర్పరుచుటలో సంస్థానములవారు బ్రిటిషు యిండియావారితో చేరుటకు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు భారతదేశ మొకభాగస్వామిగానుండవలె ననునదియే ముఖ్యనియమముని అందఱును స్పష్టముగా తెలుసుకొనవలెదను.

సంస్థానముల పరిపాలనము

బ్రిటిషు యిండియాకు యెట్టిరాజ్యాంగ విధాన మొసగబడినను బ్రిటిషుయిండియాకు సంబంధించిన వ్యవహారములను బ్రిటిషుయిండియా ప్రజలే పరిష్కరించుకొనుచుండవలెను. అటులే సంస్థానములకు సంబంధించిన విషయములను సంస్థానములవారే పరిష్కరించు కొనుచుండవలెను గాని బ్రిటిషు యిండియా విషయములలో సంస్థానములవారును సంస్థానముల విషయములలో బ్రిటిషుయిండియావారును యెంతమాత్రమును కల్పించుకొనరాదు.

యావద్భారత సమస్యలు

యావద్భారత సమస్యలను అనగా బ్రిటిషుయిండియాకును సంస్థానములకునుగూడ సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరింపవలసి వచ్చినపుడుమాత్రము బ్రిటుప్రభుత్వ ప్రతినిధులను బ్రిటిషుయిండియా ప్రతినిధులను సంస్థానముల ప్రతినిధులను కలసి పరిష్కరించుచుండవలెను. ఇట్టి విధానము సేర్పరుచుట చాలకష్టతరమే యగును.

సంస్థానాధిపతుల హక్కులు

సంస్థానాధిపతుల సంధిహక్కులను, బ్రిటుదొరతనమునకును సంస్థానాధిపతులకు నుగల సంబంధమును, గూర్చి సంస్థానాధిపతులకు గల ఆభిప్రాయములను యిండియాను స్టేట్సు కమిటీవారి రిపోర్టున ఆక్షేపించునెడల ఫెడరేషనులో మాకు కల హక్కులెట్టివో మాకు తెలిసియుండినకాని మేమెటుల వాదించ గలుగుదుము? కావున ఫెడరలు విధానములో మేము ప్రవేశించుటకు పూర్వము మా హక్కులనుగూర్చి వ్యాఖ్యానన రూపకమున నిర్ణయము జరుగవలెనని కొరకు మాకు హక్కుకలదు. మేమును బ్రిటిషు యిండియావారునుగూడ కొంతవరకు తృప్తికొనునంతక పోయినచో ఫెడరేషను యేర్పడజాలదు. అట్టి తృప్తికొనున చేయుటకు వారు సిద్ధముగా నున్నారనియే నేను నమ్మెదను.

మొదట కలగనున్న మార్పులనుగూర్చి సంస్థానాధిపతులెంతమాత్రమును భయపడరు. "ప్రజా పరిపాలనాసక్తి భావికా లము ప్రజలలోను ప్రబురుగునపుడు సంస్థానములు పూర్తిగా నంతరించి పోవచ్చును. "అని మాటల సంబంధమునందైన నెవ్వరును మాచింతనగూడదనియే నేను కోరెదను" అని పాటియాలా మహారాజుగారు నడిపిరి. (రాయలూరు)

మౌలానా మహమ్మదాలీగారు

యావద్భారత

ముస్లింలీగును మొదలప్రతిపాదించినవారు

అడను, నవంబరు 19:—దాక్టరు ముంజీగారితో పాటు మొగూడ చేకొనవలెనని మాచేయులు నుడిపిరి.

పీలు ప్రభువు ప్రసంగము

పీలు ప్రభువుగారు వెల్లడించిన భావములు "మౌల్దా" కాకుట చేరవట్టు వాకుతోచినది. ఇట్టిభావములను నిర్మూలించవలెననియే బర్గుగర్తించెను. కాని యిప్పుడు బ్రిటిషువారు బర్గును పూర్తిగా మరచిపోయిరి.

మనుష్యులుగాని ఏర్పాటులుకావు

అని బర్గు నుడివెళి. నాకు బరమమిత్రులగు రామ్మో మెక్కానలగారు తమ నూతనచరిత్రను నిర్మింపదగిన మానవశ్రేష్ఠుడైనట్లు లోకమునకు ఋజువు పరుపగలుగుదురనియే నే నాశించుచున్నాను.

నేను ప్రజాప్రభుత్వవాదిని

నేను ముఖ్యముగా ప్రజాప్రభుత్వవాదిని (రిపబ్లికను) గాన యీ సభను ప్రారంభించిన జార్జియను చేరుగల మనుష్యుని నేను విశ్వసించుచున్నాను. (హర్నము)

సార్వభౌముడు

అతనిని మీరు సార్వభౌముడని పిలవినను పిలువకున్నను అతని మంత్రప్రసూనలో వెనుకపరిచేసినట్టియు యిప్పుడు పరిచేయుచున్నట్టియును మంత్రులలో నెవరైనను భారతదేశమునకు గూర్చి తెలుసుకొనగలిగిన దానికంటె నతడే మిక్కిలి కానుగా తెలుసుకొనగలిగినది నేను చెప్పగలను. మానవప్రపంచమునందు అయినదన వంతగు 82 కోట్ల ప్రజలకు న్యాయమును కలిగించు విషయమున నే సత్యవంతకే దృష్టి నిగుడ్చుచున్నాను.

సంస్థానాధిపతులు

భారతదేశమునందు కన్పర్యటివు తెగకుచేరిన సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధిలందరును యీ సభకు వచ్చి యుండుటచే నాకు గల యీ నమ్మకము మరింత బలపడుచున్నది. నాకు చాల సార్లు చాల కష్టములు తలపించినపుడు కొంతమంది సంస్థానాధిపతులు నా కధికమున సహాయమును చేసియున్నారు.

నేను మరల బానిసదేశమునకు వెళ్లను

ఇచటను ప్రాణముల నప్పించెదను

సంత్కృష్టికరమగుస్వాతంత్ర్యమును మీరిచట మాకేపు డియ్యనిచో యిచటనే నా గౌరవికట్టుటకు మీరు సలము నియ్యవలసి యుండును. నేను మరల బానిసదేశమునకు వెళ్లను.

రాజప్రతినిధి

ఇర్వినువంటి ఒక కన్పర్యటివును రాజప్రతినిధిగా నియమించుటలో స్థాని బ్రాహ్మణుగారు చాల ప్రశంసనీయుముగ పనిని చేసిరి. నేడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నే మనస్ఫుర్తకాపాడి యుండినచో సన్నమును పొడుగుగకయుండు నా క్రిష్టపుడే అతడై యుండును. ఇర్విను రాజప్రతినిధిగా నుండియుండనిచో నే నీ సభకు వచ్చియుండెదను.

ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఇర్విను పరిపాలనతో నాకెట్టి సంబంధమును లేదు. వారి ప్రకటన మిక్కిలి ఆకాభంగకరముగా నున్నది మన మిచట నిపుడు ప్రతిములను క్రొత్తగా వ్రాయుటకు ఉత్తమమైన పద్ధతి.

సంధిరాయ బారములు

ఈ సభకు రాదగిన వారు చాలమంది యింకను చెరసాలలోనే యున్నారు గాంధీకిని రాజప్రతినిధికిని సంధిని కలిగించుటకు ప్రమాను జయకరును నేనును ప్రయత్నించితిమి గాని మా ప్రయత్నము విఫలమైనది. కాని పూర్ణస్వాతంత్ర్యమును బహుశాగిరితి మన శుభవార్తను మేము మరల కొనిపోగలుగుదుమనియే నే నాశించుచున్నాను.

రీడింగు ప్రభువును శిక్షించుట కధికారము

నేను వృద్ధుడనను అసహాయవాదిని యైనను మనము లోను పోరాడుటలోను స్వభావములోను నే నింకను యువకుడనే. రీడింగు ప్రభువు మొట్టమొదట నా పోదరుని నన్ను చెరసాలకు పంపెను. అందులకు నా కత్తినిపై నెట్టి పగయును లేదుగాని రీడింగు తప్పుచేసినపుడు అతనిని చెరసాలకు పంపుటకు నాకుగూడ సద్భావ ముండవలెననియే నేను కోరెదను.

ఇండియాను కోలుపోవుట

నేను కంప్లీటు యిండియాను కోరెదనుగాన నాకు దొమియను స్టేటునుం దెట్టి నమ్మకమును లేదు. క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన దొమియను అఫ్ యిండియాకు మే మిప్పుడు వెళ్లజాలక పోయినచో బ్రిటు దేశమువారు పోగొట్టుకొనిన దొమియను అఫ్ యిండియాకే మేము వెళ్లెదము.

యునైటెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియా

అప్పుడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును మాత్రమేగాక సంయుక్త మతములను (యునైటెడు ఫెయిత్సు) గూడ బహుశాగిరిన భారత సంయుక్త రాష్ట్రములుగా (యునైటెడు స్టేట్సు ఆఫ్ యిండియా) భారతదేశ మేర్పడునుగాని దానిని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు వెలుపలనే మీరు చూచెదరుగాని సామ్రాజ్యము లోపల చూడజాలరు.

మూడవ జార్జి అమెరికాను పోగొట్టుకొనెను

అయిదవ జార్జి యిండియాను నిలుపుకొనెను

ఇంగ్లాండుదేశమునం దిప్పుడు నాకొక్కనియందు మాత్రమే ఆత్మధికమున నమ్మకము కలదు. అతడు దయామయియగు విక్టోరియా మనుమడు. ఇతని కాలమున చరిత్ర మరల వ్రాయబడును. మూడవ జార్జి అమెరికాను పోగొట్టుకొనెను. అయిదవజార్జి యిండియాను నిలుపుకొనెను.

చావగోరినవారి నెటుల చంపగలుగుదురు

సైన్యము విషయమున బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారు చేసిన పాపకార్యములన్నిటిలోను భారతీయుల కార్యమును నిర్మూలించుటయే ప్రబలతము. భారతీయుల కిప్పుడు మరణము నినచో లేకమైనను భయములేదు. అట్టి మనస్థితిని వారిపుడు ఆలవరచుకొనగలిగిరి. అట్టి 82 కోట్ల ప్రజలను నిర్మూలించుట ఆసంభవము.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

హిందూమహమ్మదీయ సమస్యచే ముఖ్యముగా భిన్న మతములవారికి విరోధములను సృష్టించినది. హిందూమహమ్మదీయ సమస్యను బరిగించుకొనునట్టి రాజనీతి అనాదికాలమునుండియు నయ్యుచున్నదియే. ఇది యే చతురు పాత్ర యు అయినను మూడవవియగు భేదోపాయము - ని హిందూమహమ్మదీయ సమస్యలకును దేవుమహారాష్ట్రమున సబ్బక క చగునో ఆ మహారాష్ట్రమునందే బ్రిటిషువారి ఆక్రమణమునకుగోల వరని డేశకలగును. అట్టిసబ్బకము కలిగించుకొనుటకే మే మిప్పుడు దిక్కుబానితిమి.

బ్రిటిషువారికిని భారతీయులకును మైత్రి

బ్రిటిషువారి ఆక్రమణ మంతరించినను యిండియా బ్రిటు దేశముల మైత్రి కెన్నటికినిగూడ భంగము కలుగను. నేను ఆఖ్యుప్రభు విశ్వవిద్యాలయమున చదువుచున్న రోజులలోని సంతోష విషయములు నాకెప్పుటికిని స్మృతిపథమునందే యున్నవి. నా సోదరుడవును మాకాశాల ప్రిన్సిపాలుడట్లు చాల అనురాగమును కలిగియుండెను బ్రిటు దేశీయులపట్ల మాకు స్నేహభావము కలదటల కివి నిదర్శనములు కాగలవు.

మతకలహములు

భారతదేశము నందలి పాతకాలలలో భారతదేశ చరిత్రను బోధించుటలో అసత్యములను విషయములను బ్రిటిషువారు బోధించుటయే మా దేశమునందు మతకలహములు కలుగుటకు ముఖ్యకారణమై యున్నది. ఇప్పుడు భారతదేశమున అధిక సంఖ్యాకుల పరిపాలన మేర్పరపబడుచున్నది. ఇది గొప్ప పరివర్తనము. నేను అల్పసంఖ్యాక సామునుకు చేరినవాడనైనను అధిక సంఖ్యాకుల పరిపాలనము నామోదించుచున్నాను. ఏల ననగా భారతదేశము న కొన్ని రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయులే అధికసంఖ్యాకులుగ నున్నారు.

ఫెడరలు విధానము

భారతదేశమున వికమత్తకారకములు నగు విభేదకారకములు శిక్షులు సమభాగములుగా నుండుటచే ఫెడరలు విధానమే తస్యక లభింపగలదు. ఫెడరేషనును యేర్పాటుచేసినకే గాని మే మీ సభలోనుండి చెడలిపోము.

"ఇంగ్లాండు దేశములలోనే యిండియా దేశము గూడ స్వతంత్ర దేశముగా సేర్పరపబడెను" అని అన్యాయము సభలో ప్రకటించువరకును నేను మరల మాటలాడ నవసరము లేకుండుటకే, నాకు ఆయాచకరముగానే యుండినను నే నిపుడు చెప్పవలసిన విషయములన్నిటిని పూర్తిగా చెప్పితిని" అని మహమ్మదాలీగారు నడిపిరి. (రాయలూరు)

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

ఇంకను ఒడంబడిక కుదురకుండుట

లండను, నవంబరు 19:— అన్ని పక్షములకు చెందిన ప్రతినిధులను హిందూమహమ్మదీయ సమస్యపరిష్కారమునకు గూర్చి గట్టిగా నాలోచించుచున్నారు. ప్రతిరోజును భూపాల్ నవాబుగారి బసలో సభలు జరుగుచున్నవి. కేంద్రకాసన సభలో మహమ్మదీయుల సంఖ్య సంయుక్తనియోజకవర్గములు ఈరెండు విషయములను పరిష్కారమునకు దుస్సాధ్యములుగా నున్నవి. వాదప్రతివాదములలో ప్రధానసమస్య నోకములకు నెట్టివైచి వివరములనుగూర్చిమాత్రమే యొక్కొక చర్చసాగించుట సంభవించుచున్నది. ఆరంభదశలో పరిష్కారము ఎంత దూరముగా కనబడుచుండెనో యిప్పుడుగూడ వంతమారము ననే యున్నది.

ఫెడరలు రిలేషన్స్ సంఘము

ఈ లోపుగ ఫెడరల్ రిలేషన్స్ కమిటీవారు తమ కార్యక్రమము జారంభించి సాగించుచున్నారు. ఫెడరల్ విధానమునకు సంబంధించిన ప్రధానసిద్ధాంతము నందరును అంగీకరించుచునే యున్నారు వినును ఈ సాముయొక్క పేరును మార్చవలయుననియు, సంఘము నిర్వహింపబడిన పనిని ముందుగా నిర్ణయింపవలయుననియు చింతించుకొని రొక సవరణ దెచ్చుచున్నారు. ఈ సవరణ పీఠరీ సమావేశమునందు చర్చకు రావచ్చును. ఇది యెట్లున్నను, ముందుగా సాంఘికసమస్య పరిష్కారము కుదిరినకేకాని, మరియే యితరవిషయములలోను ముందుకు సాగుట పడదని యందగు ననుకొనుచున్నాను. (రూటర్ స్పెషల్ ఎక్స్ప్రెస్.)

కార్యక్రమములో కొంతమార్పును

సూచించు సవరణలు

లండను, నవంబరు 19:—ఫెడరల్ రిలేషన్స్ సంఘమును స్థాపింపవలయునను సూచనకు చాలసవరణలు వచ్చినవి. ఈ సవరణలలో ప్రధానమైన దొకటి కలది. కేంద్ర ప్రభుత్వము బాధ్యతాయోగ్యమై యుండవలయునను సంఘమునుగూర్చి విచారించుటకు సంఘము వారి కవకాశ మిచ్చునని లాగున ఈ సంఘమునకు మరియొక పేరు పెట్టవలయుననియు, ఫెడరల్ రిలేషన్స్ సంఘము అను పేరును రీసేవేయవలయు

(c)

ప్రమాదాలు

చెన్నపురియందు దీపములు వెలిగించునేళ
శ్రేణు క్రవారము 21 వ తేదీని సాయం. 6-9 గం.
శనివారము 22 వ తేదీని సాయం. 6-9 గం.

మద్రాసు కార్పొరేషను రేడియో సంగీత
కార్యక్రమము
(ప్రతిరోజునను సాయం. 5-80 గం. నుండి 7 గం. వరకు)
(తిరువల్లి కేబి షేడ్యూలరమున)
శ్రేణు సాయంకాలము డా॥ శ్రీనివాస రాఘవనుగారు
దక్షిణయిండియా సంగీతము (గాత్రము)

గాదె సింహాచలంపంతులుగారు:— మద్రాసు
కాపనసభలో సంయుక్త జాతీయపత్రికమున తేది. 19-11-30
తేదీని జరిగిన ఈపత్రికసభలో కార్య నిర్వాహకవర్గసభ్యులుగ
నెమ్మకొనబడిరి.

బీదలకు ఉచిత దంత చికిత్స:—మద్రాసు దంత
చికిత్సాలయము (నెం. 285 చె నాబజారు కోడ్డు) బీదలకు
ఉచితముగా దంతచికిత్స ఉదయము 7 గం. నుండి 9 వరకును
మధ్యాహ్నము 2 గం. నుండి 4 గం. వరకును యొనగబడును.
అవసరమైనయెడల, రాత్రి సమయమునందుకూడా చికిత్స బడ
యవచ్చును. అని డా॥ హెచ్. వెంకటరావుగారు చెలుపు
చున్నారు.

మద్రాసు కాపనసభ బై-ఎలెక్షన్లు:—ఈ త్రర
ఆర్కాడు మహమ్మదీయతర నియోజకవర్గమువారిచే మద్రాసు
కాపన సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిన శ్రీ వి. యస్. కృష్ణారావు
గారి మరణముచే కాపన సభయందు ఖాళీపడిన స్థానమునకు
మరల బై-ఎలెక్షన్లు జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటన
గావించుచున్నారు. అభ్యర్థులను నామకేటించేయు తేదీ నవం
బరు 29 వ తేదీకి మించరాదు.

నామకేటన ప్రక్రియల పరిశీలన తేదీ దిశంబరు 1 వ తేదీ
రాజ్ పుత్ర జనరి 5-వ తేదీని పోలింగు.

రాకపోకలు:—డా॥ యస్. తిరుమూర్తిగారు ఆంధ్ర
విశ్వవిద్యాలయ వైస్ చాన్సలరు నిన్న రాత్రి వాల్తేడనకు వెళ్లిరి.
కాళహస్తిరాజాగారు నిన్న రాత్రి కాళహస్తికి వెళ్లిరి.
శ్రీ యం. డి. దేవదాస్ గారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరుకు
వెళ్లిరి.

మేజరు హెచ్. జి. హోవర్థుగారు నిన్న రాత్రి బెంగళూ
రుకు వెళ్లిరి.

డి. యస్. స్వామిగారు బి. సి. యస్. సహకారసంఘ
ముల రిజిస్ట్రార్ గోదావరినుండి నేటి ఉదయమున చెన్నపురికి
వచ్చిరి.

నూలువడుకు పరికరములు

చెన్నపురియందు అమ్మబడు స్థలము
మద్రాసు స్వదేశీసంఘ గౌరవకార్యదర్శి ఇట్టల వ్రాయు
చున్నారు:—నూలువడుకుటకుగాను వలయుపరికరములు చెన్న
పురియందు చెవల దొరకునని చాలామంది మాకు ఉత్తరములు
వ్రాసిరి. జాగ్రత్తమనందు భార్యవరకాలమువారివద్దను శ్రీ
కేంగార్ విశ్వనాథగారివద్దను చక్కగా తయారుచేయబడిన రాట్న
ములు దొరుకునని కార్యదర్శి యందుమూలమున తెలియజేయుచు
న్నాడు. ఈ పై రెండుస్థలములందు 2 రూ. మొదలు 10 రూ.
వరకు విలువగల రాట్నములు అమ్మబడుచున్నవి. దూది ఏకుటకు
గాను వలయు పరికరములనుకూడా వీరు అమ్ముచున్నారు. వేతి
తో కట్టబడిన దూది, తమిళనాడు ఖాదీస్త్రీలమునందు
ను చె నాబజారుకోడ్డునందలి, లలిత భవనమునందును, పర్యటి
సంఘమునందును అమ్మబడుచున్నది. ఈ ఏకులు, పాను 10
ఆణాలు చొప్పున ధరవేయబడియున్నది.

ఆంధ్రదేశములో జనహర్షాల్ శిక్షాదినము

తూర్పుగోదావరిజిల్లా గ్రామములలో నుత్సవములు
ఆరంభం, నవం 16-క్రియతులు సి. హెచ్. నూర్య
నారాయణమూర్తి కే. వీరభద్రయ్య యం. పి. కామ్రేగార్లు
చేచునాడ కాజాలారు, వితంపూడి; దుర్గుడుగ్రామములలో
జనహర్షాల్ శిక్షాదినోత్సవములను జరిపి యువవర్గవెంచిరి. ఆల్మె
క్రియత్ యం. పి. కామ్రే, విల్లా రామమూర్తిగార్లు మున్నగు
మరికొందగు, గొల్లపాలెం, పెద్దాపురప్పాడు గ్రామములలో
ఉత్సవములను జరిపిరి. ఈ గ్రామములలో ఇంచుమించు 200
రాట్నములు పనిచేయుచున్నవి. (శ్రీ పే.)

నమస్తి జాతీయపత్రికము

కాపనసభయందు నూతన ప్రతినిధులు

మద్రాసు, నవంబరు 19:—మద్రాసు కాపనసభయందలి
జాతీయ ఆభిప్రాయములుగల అన్ని పక్షముల సభ్యులు కలిసి
సంప్రదించి నమస్తి జాతీయపత్రిక మనుషేర నొక పక్షమును
స్థాపించిరి. ఈ పక్షమునకు యాక్రిందివారు కార్యనిర్వాహకు
లుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

డా॥ నుబ్బరాయణగారు, అగ్ర్యులు పిరే లీడరుగా
నుండెదరు.

ప్రో లీడరు, పత్రికాయొక్క ఉపాధ్యక్షులుగా నుం
డెదరు. డిల్లీ ఆర్. ఎ. ఆర్. ఆర్. గొప్పస్వామి మొదలియార్ గారు,
కార్యదర్శులు బి. పోతు, శ్రీ నంబియార్ గార్లు.

వై. పులు మహ్మద్ హమ్మదు, యం. పి. మాణిక్య
వేలు మొదలియార్ గార్లు కార్యనిర్వాహకవర్గము, యాజుబ్
హుసేను సాహెబు, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టి, కే. ఆర్.
వెంకట్రామయ్య, టి. పి. రామలింగం చెట్టి, పి. కలిపుల్లా
సాహెబు, పి. బి. వెట్టి, సింహాచలం పంతులు టి. శ్రీధం.
నారాయణస్వామిశర్మ, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగార్ గార్లు.

ప్రస్తుతమున ఈపత్రికములో 85 సభ్యులు కలరు. కొంత
కాలములో ఈపత్రికాయొక్క సభ్యుల సంఖ్య అధికమునగునని
హాంపబడుచున్నది. పత్రికాయొక్క కార్యనిర్వాహమును నిర్వ
యించుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు త్వరలోనే సమావేశ
మగుదురు.

నర్సారావుపేట సత్యాగ్రహ విడుదల

మద్రాసు, నవం 20:—గత జాక మాసములో నర్సా
రావుపేట యందు సత్యాగ్రహభిరమునకై తమ సాంతిభవ
నము నొసగినందులకు 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడిన
బాబు మారిగప్పి ఆంజనేయశాస్త్రిగారు నిన్నటిరోజున
తిరుచినాపల్లి పెంటలపై లులో తమ శిక్షాకాలముపై ఆనంత
రము వదలిపెట్టడిబి నేటియుదయము వారు మద్రాసుచేరి.

(బి. వి)

బిక్కిని వెంకటరత్నం చౌదరిగారి విడుదల

తూర్పు గోదావరినుండి మద్రాసు కాపనసభ్యులుగ
బనిచేసి, పిమ్మట సత్యాగ్రహోద్యమమున చేరినందుకు కారా
గృహనిర్బంధము ననుభవించిన బిక్కిని వెంకటరత్నం చౌదరి
గారు, యా నెల 18 వ తేదీని నెల్లూరు జయిలులో విడుదలయై
నిన్నటిదినుము చెన్నపురివచ్చిరి. వీరు నిన్నటిదినుము మద్రాసు
కాపనసభకు ప్రేక్షకులుగ విచ్చేసి, నిర్బంధవిధాన తీర్మానపు
వర్గము తెలిపిరి. వీరు కుప్పిందయినారు.

నిడదవోలు ప్లాటుఫారముపై అరెస్టులు

నిడదవోలు, నవం 17:—క్రియత్ వెంకట్రాజు,
నూర్య నారాయణమూర్తిగార్లు అను నిర్దమ భీమవరం వాలంటీర్లు
నిడదవోలు ప్లాటుఫారముపై వీరభారతీయను నొక తెలుగు
నైకోస్టైలు వారపత్రికను పంచిపెట్టుచుండగా అరెస్టుచేయ
బడిరి. ఈ పత్రికలో జనహర్షాల్ గారు కోర్టులో చదివిన
వాక్యాలుము గలదు. (శ్రీ పే.)

నెల్లూరులో ఆత్మహత్య

నెల్లూరు నవంబరు 20:—ప్రాపెసర్ దేవలగారి సర్క
నునెల్లూరులోనున్నది సర్కసు అసిస్టెంటు మేనేజరు విశ్వనాథ
అయ్యలగారి భార్య టి. కె జ్ఞానాంబయ్యనునామె దారుణ
మగు మరణమునందెను. ఇంటిలోనే పైకప్పునకు కట్టబడియున్న
త్రాడొకటి ఆమెకంఠమునకురివేయబడి ఆమెయెత్తెనలాడు
చుండెను పొట్టుమార్పంపరీక్ష తనమును దీసికొనిపోయి. పంచా
యతీవారు ఆమె ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని నిర్ణయించిరి.

(స్వ. వి. తం)

జయరామదాసు దౌలత్ రామ్ గారి సందేశము

మైదరాబాదు, నవంబరు 18:—జయరామదాసు దౌ
లత్ రామ్ గారు 144 వ నెక్ క్ ఆ త్రరపును ఢిక్కరించి ఆరెస్ట
యిన వెంటనే యాక్రిందిసందేశ మొసగిరి. “సింధురాష్ట్ర ప్రజ
లను దేశసేవకులను పిట్టానునపుడు, నేను వారిని ప్రార్థించున
దొక్కటి. వారు స్వరాజ్యతాకను సుసీరముగా వెలుజేసి
వర్ధమానచి త్రైవర్గముతో స్వాతంత్ర్యోద్యమమును సాగింతురు
గాక.

మనత్యాగము అనంతముగా నుండవలెను. ఎట్టి కష్టనష్ట
ములకును వెనుదిురాదు. ఇండియన్ గ్రహములననే ఉద్య
మము త్వరలో విజయమును సమాప్తి గాంచగలదు. దురాగ్రహ
ములంబనకు కారణమగును. దైవమును విశ్వాసముంచి మన
అదర్శముయొక్క స్వాధ్యమునే పట్టుకొమ్మగా గలవారమై
అహింసాపథమున చనవలయును. దేశసేవకులు తమసర్వ
శక్తులను ఉద్యమవిజయమునకై ధారవోయవలయును. పందే
మాతరం.” (శ్రీ పే.)

కెల్కరుగారి తంతివార్తకు

జయకరుగారు

మరల తంతివార్త నంపుట

స్వరాజ్యము నొనగుటకు బ్రిటిషువారు
ప్రతికూలురని మాకు స్పష్టముగా తెలియుచునే
మేము బయలుదేరి వచ్చెద వని
మీరు నమ్మియుండవచ్చును

పూనా, నవంబరు 20:—రాండుటేబిలు సభ
నిష్పలమని స్పష్టమైనది గాన మీరు వెంటనే బయ
లుదేరి రావలెనని ఎక్. సి. కేల్కరు, లాల్లీ నా
రాయణశీగార్లు పంపిన తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తరము
గా జయకరుగారు రిటుల మరల తంతివార్త నంపిరి:
“మీసంతకయము స్థిరపడుటకు తగిన కాల మింక
ను రాలేదు. భారతదేశమున కంతటికిని అనగా
బ్రిటిషు యిండియాకును సంస్థానములకును కూడ
వర్తించునట్లు ఒక ఘెడరలు గవర్న మెంటు విధాన
మును స్థిరపరుచుటను గూర్చి ఆలోచించుట కపుడె
ఒకసంఘ మేర్పరుపబడెను. మనకోరికల నన్నిటిని
పూర్తిగా నెరవేర్చవలె నని తరుణమువచ్చినపుడు
నేను తప్పక పట్టుబట్టెదను. అందులకు బ్రిటిషు
వారు ప్రతికూలురుగా నున్నారను విషయము
పూర్తిగా నిర్ధారణయైనచో మేము వెంటనే బయ
లుదేరివచ్చెదమని మీరు నమ్మియుండవచ్చును.”
అని జయకరుగారు కెల్కరుగారికి తంతివార్త నంపిరి.

నండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ఆరోగ్యస్థితి

కలకత్తాలో చాలామంది డాక్టరులు పరీక్షించుట
కలకత్తా, నవంబరు 20:—ప్రయాణము
చేయుటవలన నిన్నపగలు మోతీలాలుగారు విక్కిలి నీరస
ముగా నుండిరి. అందువలన నిన్నను ఎక్కువ వరీక్ష జరుగలేదు.
నేడు జరుపుటకు డాక్టరు ఆలెలగారికి జ్వరము వచ్చినది. ప్ర
మాదకారణ మేదియును లేదని పరీ నీలరత్న సర్కారుగారు
తెలిపిరి. కలకత్తానగరమునందలి నుప్రసిద్ధవైద్యులలో డాక్టరు
యూనసు గారు మున్నగువారు పలువుర మోతీలాలుగారిని పరీ
క్షించిరి. (శ్రీ పే.)

కర్ణాటకము

ధార్యూరు అరెస్టుశిక్ష

ధార్యూరు, నవం 19:—ఇప్పటి కాంగ్రెసు ప్రచారకులు
గానున్న క్రియత్ పి. రంగాచార్యులుగారు నేడు అరెస్టు
చేయబడిరి. వారికి మూడు నెలల కఠినశిక్షయును రు 50 ల
జరిమానాయును విధింపబడెను. జరిమానా యియ్యకపోయిన
చో మరియొక నెల కైదులో నుండవలెను. 16 వ తేదీనాడు
జ వ హ ర్ డా ల్ గా రి యు ప న్యా స ము ను
చ ది వి న ం దు కై వీ రి కి శిక్ష విధిం ప బ డి న ది.
బళ్లారి నియంత క్రియత్ రాఘవేంద్రరావుగారికి ఒకడేడాది
విడికైదు విధింపబడినది. ఆయనసానున డాక్టర్ సరఫ్ గా
రు నియంతగా పనిచేయుచున్నారు.

హవేరి అరెస్టులు

అడవుల సత్యాగ్రహమునకై సోమవారమునాడు హవే
రిలో 16 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. (శ్రీ పే.)

ఒకదొంగ పట్టుబడుట:—నిన్న సాయంకాలము
రాయపుర మందొక ముస్లిముబాళిక యొక్క బంగారు గాజు
లను, ఒకదొంగ అపహరించి పరుగెత్తెడి. అచ్చట నుండిన
వారు వానిని పట్టుకొనిరి. ఇతడు పోలీసువారి కప్పగింపబడెను.
ఈ విషయమున పోలీసువారు విచారణ గావించుచున్నారు.

మోటారు బస్సు ప్రమాదము:—నిన్న సాయం
కాలము రటానుబజారు కోడ్డునందు పెరంబూరునకు పోవుచుం
డిన నొక బస్సుచే, నూరి అను 12 రోండ్ల బాలుడు డీకొనబడి
ప్రమాదము వాటిల్లెను. ఈ బాలుడు పిధి ఒకకై పునుండి మరి
యొక వైపునకు చాటు సమయమున యీ ప్రమాదము కలిగెనె.
బాలుడు వెంటనే జనరలు ఆసుపత్రికి గొంపోబడినది. ఇంక
పత్రియందు బాలుడు గాయములచే ననిబోయెను. విచారణ
విచారణ జరుగును.

మదరాసు శాసనసభ: నిర్బంధవిధానము

మదరాసు శాసనసభ నిన్నటితో ముగిసెను. మరల జనవరినెలలో గూడనున్నది. ఈ రెండోజులలో అనధికార తీర్మానములను చర్చించుట కవకాశ మొసగకపోవుటచే, దేశమునందు జరుగుచున్న తీవ్ర నిర్బంధప్రయోగమును గూర్చి గాని, కారాగృహములలో రాజకీయనిర్బంధితులు పడుచున్న కష్టములగూర్చి గాని, వెలుపల సాటిలేని లాతీప్రయోగముగూర్చి గాని, తదితరనిర్బంధముల గూర్చి గాని, తీర్మానములద్వారా చర్చించుటకును, శాసనసభాభిప్రాయము వెలుపడుటకును వీలులేక పోయెను. శాసనసభల వెలుపల ప్రజాభిప్రాయ ప్రకటనమునకు 144 వ సెక్షను ఎటుల యుపయోగ పడుచున్నదో, శాసనసభలోగూడ సభ్యుల యభిప్రాయము వెలుపడకుండుటకు మరియొక నిరోధ ముపయోగపడినది. శాసనసభల యుపయోగము పట్ల విశ్వాస మున్నవారికి గూడ ఈమారు జరిగిన శాసనసభతో నది తొలగిపోయెను. భారతశాసన సభలో నిర్బంధప్రయోగవిషయము చర్చకు వచ్చినపుడు, స్థానిక శాసనసభలద్వారా రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు నివేదింపవలయునని, ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యులు సూచించియుండిరి. కాని ఆట్టి యవకాశము మద్రాసు రాష్ట్రీయశాసనసభలో నొసగబడ దయ్యెను. గవర్నరుగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసములో సత్యాగ్రహవలంబును నిరసించి, వీరి సంచలనమును ఆణచివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు యావచ్చిని వినియోగించెదరని పలికి, నిర్బంధవిధానమును కొనసాగించుచున్న అధికారుల నందరను శ్లాఘించిరి. కాని నిర్బంధవిధానము చట్టముల నెటుల అతిక్రమించుచున్నదో తెలిపి, శాసనసభ తన యభిప్రాయము నీ విషయమై వెల్లడిజేయుటకు పిమ్మట అవకాశము గలుగలేదు. నిన్నటిదినము జరిగిన ప్రశ్నోత్తరముల ద్వారా కొంతచర్చ ఈవిషయమై జరిగెను గాని, శాసనసభాభిప్రాయము వెల్లడి గాజేను. సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు వేరెడ్డియు మార్గము గానక అడ్డరక మెండు తీర్మానము మూలమున, శాసనసభాభిప్రాయమును వెల్లడి జేయదల పెట్టిరి. కాని నిన్నటి కార్యక్రమ మంతయు ముగిసినపిమ్మట సాయంకాలము నాల్గుంటల కీ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటకు కాలము నిర్ణయంపబడెను. ఆరుగంటలలోపుగ చర్చ ముగిసి వోటు జరుగవలసియయ్యెను. కాని ఆట్టి సందర్భము జరుగకుండ, ప్రభుత్వసభ్యులడ్డు

బెట్టెదరను అనుమానము ప్రబలియే యుండెను. తదనుగుణముగ హోంమెంబరుగారు ఆరుగంటల వరకు ఏదియో ముచ్చటించుచునే యుండి, వోటు జరుగకుండ జేసిరి. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వమువారు శాసనసభాభిప్రాయము వెలుపడుట కిచ్చగింపలేదని తల్లె మగన. కాని, ఇట్టి చర్యలవలన దేశమునకు సత్యము దెలియకపోదు. సభ్యుల విమర్శనములకు ప్రభుత్వమువారు సరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగ జాలరని, హోంమెంబరుగారి ప్రసంగము నిన్నటి దినము వ్యక్తపరచెను. ప్రభుత్వనియమితసభ్యులగు పండిత గానాల రామమూర్తిగారు తప్ప, నిర్బంధవిధానమును సమర్థించువా రెవరును భారతీయసభ్యులలో లభింపకబోయిరి. ఎన్నికలకు ముందర నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచు ప్రకటన గావించిన జస్టిసు కృషణ మునందలి ముఖ్యులు, సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి తీర్మానము నామోదించుచు ప్రసంగించి, తమప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనవలసియుండినది. డాక్టరు నరేశమొదలి యారుగారు శ్రేష్ఠిగారి తీర్మానము నామోదించి యుండుట, శ్లాఘాపాత్రమే. కాని, వీరిపుడు జస్టిసు పక్షమునం దంత ప్రాముఖ్యము వహింపకుండుటచే, ఇప్పుడు ప్రాముఖ్యము వహించుచున్న సభ్యులీ తీర్మానము గూర్చి ముచ్చటించియుండవలసినది. ఎన్నికలలో విజయము బడయునిమిత్తము వీరిట్టి ప్రకటన గావించిరను నపోహకు వీరి కెడ మీయకుండుట ధర్మమై యుండెను. ఇక ముందయినను ప్రజలకు గలుగుచున్న స్వేచ్ఛాభంగమును నివారించుటకు వీరికొక్కడు పట్టుదల జూపి, జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధమును తా మెంతమాత్రము సహింపమనియు, అధికారపదవుల యాకర్షణము తమ సంకల్పము నెంతమాత్రము సడలించ దనియు, నిరూపించెదరు గాక యని కోరెదము. అడ్డరకమెంటు తీర్మానము వోటుకు వచ్చినచో మాత్రము, ప్రతికూలపక్షము వారును జస్టిసుపక్షమువారును చేతుల గలిపి, దాని నామోదించి యుండెడివారని నమ్మవచ్చును. ఆట్టి పర్యవసానము జరుగకుండ ప్రభుత్వసభ్యుడు అడ్డు పెట్టెను. కాని ఇందువలన, నిర్బంధవిధానముపట్ల ప్రజలలో మరింత యసంతృప్తి ప్రబలుట దప్ప వేరు ప్రయోజనము గలుగజాలదు. సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు, స్వప్రమగు నిదర్శనములతో నిర్బంధ తీవ్రత గూర్చి గంభీరోపన్యాసము గావించి, సభ్యుల యభినందనములకు పాత్రులయిరి. వీరు ప్రధానముగ మోక్షోర్థు బీదయొద్ద జరిగిన లాతీ ప్రయోగము గూర్చియు, ట్రిప్లికేను బీదయొద్ద జరిగిన కాల్పుల గూర్చియు, మద్రాసు కార్పరేషనువారును దక్షిణ హిందూదేశ వాణిజ్య సంఘమువారును గావించిన అసమృతి తీర్మానముల గూర్చియు, పౌరులసభను చెదరగొట్టిన సంగతిగూర్చియు వివరించి, ఈ సభ నాహ్వానించిన వారిలో ప్రస్తుత కార్పరేషను అధ్యక్షులును ప్రధాన మంత్రిగారును గూడ గలరని, తెలిపిరి. లా-ఆర్డరుల పేరుతో పోలీసువారు శాసనాతిక్రమణము నెటుల గావించుచున్నదియు, ప్రభుత్వము వారు తమ యధికారములను పోలీసువారి కేటుల బిచ్చించినదియు, వీరు తేటపరచిరి. అటు లగుచో ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభయొక్క యుపయోగ మేమని వీరడిగిరి. ప్రజలందరను నిర్బంధవిధానము

నెటుల ఏవగించుచున్నదనియు, వీరు తేటపరచిరి. ప్రధానసగర మగు చెన్నపురిలోనే యిటుల జరుగుచుండ, వెలుపల నెట్టి సంఘటనలు జరుగుచున్నవో యూహించుట సులభసాధ్యము. గాంధీజీవీని ధరించుట నేరమయ్యెను. జాతీయపతాకమును నిలుపుట నేర మయ్యెను. కద్దరు గట్టిన బెజవాడ న్యాయవాదికి జరిగిన పరిభవము, న్యాయస్థానములోగూడ గుర్తింపబడెను. గాంధీజీవీధారణము నేరము గాదని, మద్రాసు మోక్షోర్థు నిర్ణయించినను, దీనికింద శిక్షింపబడినవారిని ప్రభుత్వమువారు విడుదల జేయరయిరి. మోక్షోర్థు తీర్పులకుగూడ విలువ లేనికాల మరుదొంచినది. నెల్లూరు సెషన్సుజడ్జిగారు, బోర్స్టలు స్కూలుకు క్రీమిసల్ జాతులలో జేరనివారిని పంపగూడదని తీర్పు జెప్పినను, ఇంకను వాలంటీరులను బోర్స్టలు స్కూలుకు పంపుచునే యున్నారు. లవణ సత్యాగ్రహమునకు తోడ్పడిరను నేరమునకు పీనలుకొడ్డునందలి 117 వ కెక్షనును వర్తింపజేయగూడదని నెల్లూరు సెషన్సు జడ్జిగారు తీర్పు జెప్పియుండిరి. మోక్షోర్థు తీర్పులపట్లనే ఆడరణ లేనపుడు, సెషన్సు జడ్జిగారి తీర్పులపట్ల గౌరవ ముండునని తలచుట కవకాశము లేదు. సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు దెలిపినటుల, మాంటాగూగారు మద్రాసుప్రభుత్వమును గూర్చి వెనుక జేసిన వర్ణనము ఇప్పటికిని సరిపోవుచున్నది. పరిపాలనవిధానమునం దెంచ దగిన మార్పు జరుగలేదు. క్రిందియ్యద్యోగు లేది తల పెట్టిన, నదిగో సాగుచున్నది. ప్రభుత్వసభ్యులు వీరికి పూర్తిగ స్వేచ్ఛ నిచ్చి, ఎప్పటికప్పుడు వారిని బలపరచుచు వారిపట్ల పూర్ణ విశ్వాసమును దెలుపుచున్నారు. వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి తీర్మానమును ఆమోదించిన డాక్టరు నరేశమొదలియారుగారు ప్రసంగించుచు తాము మొదటినుండియు అత్యంత రాజభక్తిపరుల మనియు, ఇప్పటికిని తా మటులనే యున్నామనియు, అటునను తమ విశ్వాసము గూడ చలించుచున్నదనియు, కాల్పులవలన చనిపోయిన గోవిందస్వామిగారి కుటుంబమునకు ఎట్టి పోషణ భృతి నొసగకుండుట మిగుల లోప మనియు, తెలిపి నిమవాదమున కాధారముగ జైసిగారి అభిప్రాయము నుదాహరించిరి. కృష్ణామండల ప్రతినిధి యగు సి. కొళందరెడ్డిగారు, తమ మండలమున లాతీగాన మెటుల ప్రతిధ్వనించుచున్నదో తెలిపి, స్త్రీలు పురుషులను భేదములేక ఎల్లరచై నెటుల లాతీలుప్రయోగింపబడుచున్నవో, బెజవాడలో హక్కుకు పికారు వచ్చినవారిపై లాతీ లెటుల ప్రయోగింపబడెనో వివరించిరి. దీనియుద్దేశ్యము లా-ఆర్డరు రక్షణము గాక, ప్రజల భయభ్రాంతుల జేయుటకే యని, రెడ్డిగారు విదితము గావించిరి. అంగలూరులో జరిగిన కృత్యములను గూడ వీరు వివరించిరి. రాముని మీననుగారు మలబారులోను, చెలసాని సత్య నారాయణ చౌదరిగారు గుంటూరు మండలములోను జరిగిన బీభత్సమును వివరించిరి. ఖాజీపాలెములో జరిగిన ఘోరములను సూచించిరి. ఇట్టి నిదర్శనములను బాధ్యతగల ప్రతినిధులు దెలుపుచున్నపుడు, వీని కన్నిటికిని సరియగు జవాబిచ్చి, వీని యాధార్థ్యమును దెలుపుట హోంమెంబరుగారి ధర్మమై యుండెను

కాని వారందుకు బూసక, పోలీసువారు కనిన బల ప్రయోగము గావించిరిని మాత్రము జెప్పిరి. మండల ప్రతినిధులు గరిష్టబల మెటుల యుపయోగింపబడెనో జెప్పినవిమ్మటగూడ, కనిష్ట బల ముపయోగింపబడె నని చెప్పటవలన ప్రయోజన ముండదు. ఇంతియగాక, కొంతదెడ్డిగారు దెలిపినటుల, కొన్ని సందర్భములలో కనిష్టగరిష్ట బలప్రయోగప్రశ్నయే రాలేదు. కేవలము అవమానపరచు తలంపే ముఖ్యముగా గనపట్టెను. మార్షలులలో గూడ కనిష్టబలమునే ప్రయోగింపవలయునని నియమము గలదని, నతేతముదలిగారు ఉదాహరించిరి. అట్టి తరి, దార్జన్యరహితమగు ఉద్యమము నవలంబించు వారిపై తీవ్ర బలప్రయోగము గావించుట కెట్టి యాధారము గనుపింపదు. భీమవరములో నేమి, మరికొన్ని ప్రదేశములలోనేమి, లాతీప్రయోగము వలన చాలబాధ గలిగినటుల వార్తలు వెలువడెను. పోలీసువారికి ప్రభుత్వమువారిపై ఉత్తరపుల నిచ్చి రని యడుగగ, హోంమెంబరుగారు వానిని బయల్పరచు పీలు లేదనిరి. కారాగృహములకు పోవుపద్ధతిని నిరుత్సాహపరచుటకు లాతీప్రయోగము గావించవలెనను సూచన పీనియం దున్నచో, అది మిగుల నింద్యమని ఎంచవచ్చును. కన్నటిదినము జరిగిన చర్చ లా తీ ప్ర యో గ ఘో ర ము ను బయల్పరచెను. ఇకనయినను పోలీసువారిపై సాధనములను మానుకొని, సామ్యముగ ప్రవర్తించెదరేమో చూడవలయును. హోంమెంబరుగారు మోపకా అల్లరుల నుదాహరించుటలో, నెట్టి సందర్భము గనుపింపదు. దార్జన్య రహితమయిన యుద్యమమును, దార్జన్యముతో గూడిన యుద్యమమువలె నణచివేయ గోరుట, లా-ఆర్డరులకారవము నినుమడింప జేయజాలవు.

రాజకీయనిర్బంధితులు : మజ్జిగ

రాజకీయనిర్బంధితులకు మజ్జిగ నిచ్చుటలో సంకోచము జూపుటకు కారణము గనపింపదు. మజ్జిగ భోగపదార్థము కాదు. బీదవారి మొదలు ధనికులవరకు దక్షిణహిందూదేశవాసుల కిది యవసర మని తెలిసినవిషయమే. ఇట్టిస్థితిలో సిక్లాసు ఖయిదీలకు మజ్జిగ నిచ్చువిషయమై బళ్లారిలో ముందుగ పరిశోధన జరుగుచున్నదనియు, ఈవిషయమై ఫలిత మెటు లుండునో విచారించినవిమ్మటగాని దీనిని ఎల్లర కిచ్చుటకు పీలు లేదనియు, లామొంబరుగారు మదరాసుశాసనసభలో జవాబిచ్చుట విచిత్రము. లామొంబరుగారు విదేశీయులయినచో, ఇట్టి ప్రత్యుత్తర మిచ్చినను, ఆశ్చర్య ముండదు. కాని, గ్రాన్డ్ రాష్ట్రవాసు లగు లామొంబరుగారు టిటుల బలుకుటమాత్రము, ఎల్లరకు వింతను పురికొల్పక మానదు. ఇటులనే ఆంధ్రదేశమునందు ఉప్పుడు బియ్యము దిను ఆచారము లేదని తెలిసినవిషయమే. అట్టిస్థితిలో సిక్లాసు ఖయిదీలచే ఉప్పుడుబియ్యముతో వండిన అన్నమును నిర్బంధముగ తినిపించుట ఘోర మగుచున్నది. పచ్చిబియ్యమునకు కొంచెము ఖరీదు అధిక మయినను, ఖయిదీలకు సరిపడని ఆహార మిచ్చి వారి ఆరోగ్యమునకు భంగము కలిగించుట పాడిగాదు. ఈవిషయమై త్వరలో మార్పు జరుగు ననునాశ మాత్రము గలుగకున్నది.

రాండుటేబిలు సమావేశము

రాండుటేబిలు సమావేశమునం దింకను ప్రసంగములు జరుగుచునే యున్నవి. వానిలో కొంత భాగమే బయల్పడుచున్నది. పత్రికా ప్రతినిధులు పీని రిపోర్టుజేయుట కవకాశము తొలగింపబడెను. డాక్టరు మూంజీగారు మహమ్మదాలీగారు పీలు ప్రభువుగారి ప్రసంగమునకు సరియగు జవాబిచ్చిరి. భారతదేశపరిశ్రమ లిదివర కెటుల నశింపుచేయబడెనో మూంజీగారు సోదాహరణముగ జూపించిరి. బలప్రయోగము భారతీయులను లొంగజేయజాలదనియు, ఇంగ్లండుపట్ల గల ప్రేమచేతనే తాము రాండుటేబిలు సమావేశాహ్వానము సంగీకరించితిమనియు, సంపూర్ణబాధ్యతను ప్రసాదించిన గాని హిందూదేశము తృప్తిజెంద దనియు, మూంజీగారు స్పష్టపరచిరి. సిక్కులతరపున ఉజ్జయినిసింగుగారు గూడ రాష్ట్రములలోను కేంద్రప్రభుత్వమునందు గూడ బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టినగాని, తాము తృప్తిజెందజాల మని, నుడివిరి. సర్ పాట్రోగారు గూడ కేంద్రస్థానమునందు బాధ్యతలేనిది, రాష్ట్రములలో బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టి ప్రయోజనము లేదనియు, బాధ్యతను ప్రసాదించుచో దానిని నిర్వహించు వారు బయలుదేరెద రనియు, సూచించిరి. ఈ రీతిని హిందూ, సిక్కు, బ్రాహ్మణతర ప్రతినిధులు తమ తమ యభిప్రాయములను దెలిపినవిమ్మట, మాలానా మహమ్మదాలీగారు గూడ స్వరాజ్యావశ్యకతను నిరూపించి, భారతీయాభిప్రాయము ఏకగ్రీవముగ నున్న దని తెలిపిరి.

పాటియాలా మహారాజుగారు భారతీయాశయములను మనస్ఫూర్తిగ నామోదింప రని తెలిసిన విషయమే. వారి ప్రసంగముగూడ ఇందు కనుగొనముగానే యున్నది. బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలన మిచ్చుచో, సంస్థానములుగూడ బ్రిటీషు ఇండియాతో గలసి సమాఖ్యగ నేర్పడుటకు సమ్మతించగలవు. అందుకు మారుగ సమాఖ్య ఏర్పడిన పిమ్మట, బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలన మొనగు విషయ మాలోచింపబడననుటవలన, సంస్థానాధీశులు కాలయాచన సలిపి, ప్రజల కోర్కెల కడ్డుదగులుట సంభవించును. పాటియాలా మహారాజుగారి ప్రసంగ మీవిషయమును నిరూపించుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో ఫెడరల్ విధానము చేర్చరగు టెటు లని, విచారించుటకు ముందుగ నొకకమిటీ నియమించుట, వ్యర్థప్రయోగ యగును. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చు తలంపు గలదా లేదా? ఈ ప్రశ్నకు ముందుగ జవాబిచ్చి, ఆపిమ్మట స్వరాజ్య విధానమెటు లుండవలయు నని విచారించుచో అర్థముండును. అంతియగాని ఆవిషయమును స్థిరపరచక ఇతర విషయములతో కాలయాచన చేయుట వలన, బ్రిటీషు ప్రతినిధులకును, సంస్థాన ప్రతినిధులకును ప్రతికూలముగ సంచరించుట కవకాశము గలుగుచున్నది. మాక్స్ నాల్డుగారి వైఖరిబట్టి హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛ నిచ్చువిషయము వారికి ముఖ్యముగాదని విదితమగుచున్నది. ఫెడరల్ కమిటీ వారు కేంద్రస్థానమునందు బాధ్యత నొనగూవిషయమును గూడ విచారించుట కేర్పరచబడె ననియు, కమిటీపే రిందువలన మార్పుచెందె ననియు, వార్తలు చెలువుచున్నవి. బాధ్యతను ప్రసాదించు విషయ

ముగూర్చి కమిటీవారి టెటుల నిర్ణయించెనో తెలియదుగాని, ఈవిషయము ఇతరవిషయము లంత ప్రాముఖ్యము బడయ దని యూహించవచ్చును.

మొత్తముమీద రాండుటేబిలు సమావేశమువారి రేర్పరచినకమిటీలు తాను బొంగరము లేని విషయములతో ప్రోద్బలమిచ్చు నని యూహించవచ్చును. మాలానా మహమ్మదాలీగారు సందిగ్ధ సమయమున, హిందూదేశస్వాతంత్ర్యావశ్యకతను దెలిపి, ఇతరప్రతినిధులతో చేతులు గలిపిరి. హిందూ ప్రభువును, మహమ్మదీయులకును మధ్య సత్వరదేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధివిషయమై ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లేదని, వీరి ప్రసంగము విదితము జేసెను. ఇంకను హిందూమహమ్మదీయవిభేదములను నమ్ముకొని, హైందవస్వాతంత్ర్యమున కడ్డుదగుల దలచువారు, తమప్రయత్నముల నికనయినను కట్టిపెట్టి దేశమున జరిగిన స్వేచ్ఛాశయతీవ్రతను గుర్తించి దానిని సఫలపరచుట వివేకము. మహమ్మదాలీగారు తమ సహజ వాక్యమత్కృతి నుపయోగించిరి. రీడింగుప్రభువు గారు తప్పజేసినచో అట్టివానిని కారాగృహమున కంపెడి అధికారము తమకు గావలయుననిరి. ఇర్విను ప్రభువుగారిని వీరు పొగడినను, ఇండియాప్రభుత్వ ప్రకటనము మిగుల ఆకాశంగళరముగ నున్నదనియు, హిందూదేశమునకు తాము స్వేచ్ఛాప్రతిమను గొంపోగల వనునమృతము నొసగు గలదనియు, మహమ్మదాలీగారు ఆశ జూపిరి. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును గొంపోవనిచో, హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునకు దక్కదని, వీరు పలికిరి. మొత్తముమీద హిందూదేశాభీప్రము నీనమయమున ఇంగ్లండు నెరవేర్చుచో ప్రజల నష్టము వాటిల్లు ననుట తథ్య మని భారతీయప్రతినిధుల ప్రసంగములు స్పష్టపరచినవి. రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలిన భారతీయ ప్రతినిధులు నిజ మగు ప్రజాప్రతినిధులుగారిని గ్రహించుచో, హిందూదేశాభిప్రాయ మింకను నెంత తీవ్రముగ నున్నదో, ఇంగ్లండు ఊహింపగలుగును. తానా హానించిన ప్రతినిధుల హితవునే ఇంగ్లండు వెడచెని జెట్టుచో, ఇంగ్లండుకు హిందూదేశముపట్ల సద్భావము లేదనియు, రాండుటేబిలు సమావేశ మంతయు కపటనాటకమనియు స్పష్టపడగలదు. పాంఘికప్రశ్న పరిష్కార మయినగాని, ఏదీక్కునను అభివృద్ధిగలగదా, యాట చెలువుచున్నాడు. కాని స్వరాజ్య ప్రశ్న పరిష్కార మయిన గాని, పాంఘిక ప్రశ్నయు, తదితరప్రశ్నలును పరిష్కారము గాంచవని, బ్రిటీషు వారి కికనయినను గ్రహించుట మేలు.

మద్రాసుకార్పరేషను : ప్రభుత్వపు జోక్యము

మద్రాసు కార్పరేషనువారి బడ్జెటుతో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట పనికిరాదని, మొన్నటిసభలో అసమ్మతి చెల్లబడెను. కార్పరేషను కమిషనరుగారు గూడ ఇట్టి యభిప్రాయమునే తెలిపిరి. దీనికి ప్రభుత్వమువారి రేపుని బాబా బిచ్చెదో చూడవలయును.

విల్లభాయు సేతుగారు

అహమ్మదాబాదు, పంజాబ్ ప్రెస్-రెగ్యులేషన్ ఆక్టు లిటు కాలక్రమే దురదృష్టవశాత్తూ, పరిపూర్ణావస్థలో నుండక నిశ్చయము కాలేదు. (ఆ. పే.)

శాసనోల్లంఘనము - ప్రభుత్వ నిర్బంధ విధానము

శాసనసభయందు శ్రీ సామి వెంకటాచల శెట్టిగారి నిరసన తీర్మానముపై దీర్ఘచర్చ

ప్రభుత్వసభ్యుడు తీర్మానముపై సమర్థులు తిసిగొనకుండగ ఉపాయమును గావించుట

“లాఠీప్రయోగమును” సభ్యులు తీవ్రముగ ఖండించుట

పడిత గానాల రామమూర్తిగారు నిర్బంధవిధానమును సమర్థించుట

నిన్నటి మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు చెన్నపురి శాసన సభయందు శ్రీ సామి వెంకటాచల శెట్టిగారు “శాసనోల్లంఘన మందు పాల్గొనినవారిపై పోలీసువారు గావించిన బలప్రయోగ మును నిరసించుచు తీర్మాన ముపాదించి పోలీసుచర్యలను ప్రభుత్వకార్యకర్తలపై సభ్యుల ప్రజాకీర్తిని నిరోధక ప్రవర్తనను తీవ్రముగ విమర్శించిరి. పలువురు సభ్యులు శ్రీ వెంకటాచల శెట్టిగారి యభిప్రాయములతో నేతీధనించుచు మాట్లాడిరి. తీర్మానముపై సభ్యులసమర్థులు గైకొనవలసినదిగ శ్రీ శెట్టి గారు ప్రభుత్వమువారితో సవాలుజేసిరి. ప్రతిపక్షము సభ్యు లెంత కోరినను హోముమెంబరుగారు 6 గంటలవరకు తమయొన న్యాయమును ముగింపనందున, తీర్మానముపై చర్చకు నియమింప బడిన కాలవ్యవధి ముగియుటచే తీర్మానముపైచర్చ అంతటితో ముగిసెను. సమర్థులు తీసికొనట కవకాశము లేకపోయెను.

శ్రీ జగన్నాథరాజుగారి ఉపాధ్యక్షపదవిని గవర్నరు రద్దీకరించిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచల శెట్టిగారు:—“శాసనోల్లంఘన మందు పాల్గొనిన వారిపై పోలీసు వారు గావించిన బలప్రయో గము అనువిషయమును చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును ని లువలయును” అనుతీర్మానమునుపాదించుచు ఈవిషయమును గూర్చి యుద్దిశరలో నగరమునందును రాష్ట్రములోనున్న బా ధ్యతల ప్రధాన ప్రజాసంఘము చెన్నపురి కార్పొరేషను తదిత రములనిసేపత్ సంఘములు భారతీయ వాణిజ్య సంఘములు మున్నగు సంఘముల ప్రజావాదముల పెక్కింద్రును గావించి న విన్నపముల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు పెడచెవినిడి నిరాద రభావము గవ్వరచి యుండగా నీ యుపపాదనను మరలఈనా డీసభయందు ప్రదేశపెట్టినచో, ప్రభుత్వమునకే సభయందు గల విలువను ప్రతిష్ఠను పరిక్షించినట్లు గును. ఇటీవల కార్యనిర్వాహకవర్గము నందున్న భారతీయ సభ్యులు శాసన సభ్యులకు సరియగు సమాధాన ములూ సంకక సభ్యు లపట్లనిరాదరణభావము గవ్వరచుచున్నారనట విదితమగుచు న్నది. తీర్మానముపై ప్రభుత్వమువారు సభవారియొక్క సమర్థు లులగైకొని ఫలిత మెట్లుండునో తెలిసికొన వలసినదిగా ప్రభు త్వమువారి నిర్ణయము నాకు ప్రతిపక్షమైన పక్షమున ప్రభుత్వ చర్యలను ఖండించినది తప్పని నేనంగీకరింతును. ఈతీర్మానముపై సభ్యులసమర్థులుతీసికొనకుండ చర్చకోడనేని రీతికాలమును గడి పిండుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవని నేను వినుచు న్నాను. ఇట్టి యుపాయములచేత ప్రభుత్వము జయమును గాంచి జాలదు. ఇంతకంటెను పిరికితనము వేరొకటి ఉండవలదు. ఇట్టి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుసభ్యులు ప్రతినిధులుగ నుండ నట్లులు గారు.

కడచిన ఆరుమాసములలోను, ఈ రాష్ట్రములోని పోలీ సుకాఫువారు నాగరకతల 5 ప్రభుత్వమువారికిని ఆసమానమై న ఆగౌరవమును, అవినీతికరముగ ప్రవర్తనకు బాధ్యులైరి. ధనరూపముగ బహుమతులవలననేను, ఉన్నతోద్యోగములచే నైననేను, ఇంకననేకవిధములను ఆశ్రయ, ఆకర్షణల మూలమున చట్టవిరుద్ధముగ అరాజకత్వమునకు ప్రభుత్వమువారి పోలీసుయొ ద్యోగములను ప్రోత్సహించిరి. ఈ యాదుమాసముల వ్యవధిలో బలప్రయోగము సంస్థాపారాధమాయెను. లా ఆర్డరుల సంరక్షణ చేపట్టోజరుపబడిన విధములకు కార్యనిర్వహణను చూపుచున్న పుడు తుదికు మనము 20 వత్తాబ్దమునందు నివసించుచున్నామా యని శంకింపవలసి వచ్చెను. గవర్నరు గారు నిన్న ప్రారంభోపవాక్య సముగావించుచు శాసనోల్లంఘనము నెఱచివేయుటకు ప్రభుత్వము తన యధికార మునందున్న శక్తులన్నిటిని ఉపయోగించునని ఆలోచించియో యనిరి. తమ యధికారమునందున్న కౌశ్రీయముగ పద్ధతులను మాటను సమాలోచనచేసినే విడలివేసిరి. శాసనోల్లంఘనమునకు సంబంధించినవాడుగాని కారణమున ప్రభుత్వమువారు శాస నోల్లంఘనము నెఱచివేయుటకు తమకు యాక్రమని తోచినపద్ధతు లవలంబించుట తప్పనితలంచుట లేదు. కాని మనవత్సమును, భూతనయ, పశ్చాత్తాపములనుబట్టి చూచిన ప్రభుత్వముయొక్క కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు సంరక్షింపబడవలయునన్న ఎట్టి తీవ్రమైన యుద్ధయమును ప్రతిఘటించుట నైనను నాగరక సభ్యులనే అవలంబింపనగును. ఈ ప్రభుత్వము వారవలంబించిన విధానము

లు నాగరకముని గాని, ప్రతిపక్షమునిగాని సమర్థింపబడవలవు. ఖద్దరుధరించి పీథిలోనికరిగడి వారెవరైనను పోలీసువారి లాటి దెబ్బలకు బలికావలసినదేనా? ఈ లాటిరాజ్యము బరంపురము, ఏలూరు, గుంటూరు, రాజమండ్రి, కాకినాడ, మధుర, నేల మ, కల్లికోట, బెల్లూరి, వేదారణ్యము, మలబారు మొదలు రాష్ట్రమునందంతటను చెలరేగెను.

ఈలాటి ప్రయోగములకు తోడు అందడు తుపాకులచే కాల్పులును జరిగెను. భారత కార్యకర్తగ వనిచేసిన కీ. శే. మాంజేగూడగారు తుపాకులు మొదలను ఆయుధము లుపయో గింపబడినపుడు విచారణసంఘముల స్థాపించి సాక్షులను గై కొని నివేదికలకు ప్రచురింపవలయునని సంస్కరణముల రిపో ర్టులో వ్రాసియుండిరి. కాని మన ప్రభుత్వమువారివద్దరిని అద రింపకుండుట విచారకరము. అట్టి విచారణ ఫలితమునకు సమా ధానము చెప్పజాలమని భయపడుటయే ఇందులకు కారణము.

చెన్ననగరమున శ్రీయుతులు, ప్రకాశం, నాగేశ్వర రావుపంతులుగార్లు నిర్బంధించి వెంటనే మిగిలిన సత్యాగ్ర హులనందరను లాటితో మోడుట కారంభించిరి. ఒకనాటి ఉదయము 20 మంది సత్యాగ్రహులు సమాధిరమున ఉప్పు ను తయారుజేయుటకు బయలుదేరిరి. అప్పటి పోలీసు కమిష నరుగ నుండిన శ్రీ కన్నింగహముగారి సన్నిహిత సమక్షము నందు, వారి సుప్రసన్నముగ ఆదరణక్రిందనే నిరాయుధులును,

గొట్టుముక్కల జగన్నాథరాజుగారు
మద్రాసు శాసనసభకు దీర్ఘకాలీ ప్రెసిడెంటుగా ఎన్ను కొనబడిరి. (పి. ఎన్. ఎ)

కాంతిమాతలునైన ఈ సత్యాగ్రహులు లాటితో మోడబడిరి. సత్యాగ్రహులను ముందుగ చెదరి పోవలసినదని పోలీసు వారు ఉత్తమ వాంఛనగల వాస్తవమే. ఆయుధములను సత్యాగ్రహులు అంగీకరించలేదు. కాని ఆ సందర్భములో పోలీ సువారి ధర్మమేమి? నాగరకత గల 5 ప్రభుత్వమైనను అట్టి సిలిలో సత్యాగ్రహులను అరెస్టుచేసి వారిపై నేరాకోపణ మొ ధర్మ విచారించి తగిన విధమున శిక్షింపవలసియుండెను. కాని అట్లు జేసిరా? లేదు. “చట్టమును తిరస్కరించువారందరకును మేము జైళ్లను జూపెమా? అది సాధ్యముగ పనియో? అట్లు శాసనోల్లంఘన మొనర్చినవారందరకు జైళ్ల కంపెనీవో దాదా పు దేశములోని ప్రజలందరకు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపక్షులని వెల్లడికాదా? పోలీసుల పోలీసుల యభివృద్ధులకు విరూధముగ దేశమును పాలించుచున్నారని బహిరంగము గాదా? అది ఎట్లు న్నను శాసనతిరస్కార మొనరించినవారి నెల్లరను జైళ్లకనువుట సాధ్యముగ విషయము గాదు. ఇక సాధనాంతరమేమి? అట్టి వారినందరకు పెబడి కొట్టుటయే!

హోము మెంబరుగారు తామిపుడున్న స్థానము సురక్షి తముని ఎంచవచ్చును. కొలదికాలములో వారిస్థానమును పిడిపా

నున్నారు. నేడుగానిచో మరి కొంతకాలమునకే నను వా రా పదవి నుండి ప్రజలలోని కరుదెంచి ప్రజల కుత్తర వాడులుగ నుండక తప్పదు. కాని వారు హోముమెంబరుగ నుండి నపు డిచ్చిన సమాధానము నే ఆపదనిని వీడి వచ్చివచ్చుట గట్టిగ చెప్పగలను.

చెన్నపురియందు జరిగిన ఈ పోలీసు అత్యాచారములను ఖండించుటకై తిరువల్లిక్కేటి సముద్రతీరమున అభిలషక్తుముకు జెందిన పౌరసభ యొకటి జరిగెను. నేడు ప్రధానానుభ్యులుగ నున్న డి|| బి|| బి. మునిసామినాయుడుగారాసభ కంగీకరించి, సంతకముజేసినవారిలో నొకరు. వా రాదినమున సభయందు మాట్లాడవలసినవారిలో నొకరును. సత్యాగ్రహుల నావిధముగ నిర్ణయాత్ములై హింసించినందులకు సత్యాగ్రహులపట్ల వారంత యో సానుభూతిని ప్రకటించిరి.

సభ ను కడవరకును జరుగనిచ్చినచో వారాదినమున మాట్లాడియుండవారు. తద్వారా గవర్నరుగారిచే మంత్రిపద స్వీకారమున కాహ్వానింపబడు యవకాశమును గోల్పోయి యుండవారు (నవ్వు) నేటికార్పొరేషను సభాధ్యక్షులగు పి. టి. కుమారస్వామిశెట్టిగారును చాక్లరు నటేశముదలియారు గారును మరియునెందరో పోలీసువారిచర్యలను గర్హించుచు మా ట్లాడిరి. వీరందరకు ప్రభుత్వమును తూలనాడక మితభావగముల తోడనే వారిచర్యలను విమర్శించిరి. కాని ఇన్నివేలమంది ప్రజ లు సమావేశమై పోలీసు చర్యలను విమర్శించుట గాంచి పోలీసు అధికారులు సహింపలేకపోయిరి. అందుచే ఆ సమావేశముంతలో అక్రమసభగా మారెను! ఈ (ప్రతిపక్ష పక్ష) స్థానములనుండి, అవలనున్న (ప్రభుత్వ) స్థానముల కేగి నంతనే మన పౌరబాధ్యతలన్నియు అంతరించవు. ఈ స్థానము లందు గూర్చుండినంత మాత్రముచేత బాధ్యతకలవారముగనుం డక పోము. రేపటిదినము నేనావదని నాక్రమించుట అసం భవముగ విషయము కాకపోదు. ఆ స్థానమున కరుదెంచునంత వరకును నేను బాధ్యత లేనివాడనుగ వరిగణింపబడవలసినదే నా? నాటి సమావేశము అంతకుముందు జరిగిన సభలకంటె నెంతో కట్టుదిట్టముగ జరిగెను. పోలీసు కమిషనరుగారానా డు బిదికోడ్డుపై నడచుబండ్లు మొదలైన రాకపోకలను నేనెటు భవమునుండి ఆ మార్గమున రానీక జేరుమార్గమున నడువనిచ్చి నచో వివిధముగ సంఘర్షణయొన్ను తలపించి యుండవచ్చును. కాని ఆభ్యర్థకరముగ తెలిపాను తీగ ఆ సమయమునకే తెగ కొట్టబడెను. విద్యుద్దీప్తములు ఆరిపోయెను. తెలిపాను మూల మున వార్త తెలుపబడుటకు సాధ్యము కాకూడదు. ఏమియు ను జరుగరాదు. ప్రజలకు బుద్ధి చెప్పవలయును. నాయకులు సభను వీడినంతనే సభ అల్లరియొక్క మారెనని పోలీసువారి ప్లేటు మెంటులో నొక ఆపవాదు కలదు. అట్లెన్నటికిని జరుగలేదు. పోలీసువారు అక్రమముగ ప్రజలపై బల ముపయోగించుచున్నారని మేము తెలిసికొని నంతనే సభను ముగించుటయే ఉత్తమమని మేమెంచితిమి. సభ యందు తీర్మాన ముపాదించబడి ఆమోదింపబడెను. ఇంతలో గుర్రములపైనున్న సావారులు ప్రజలపైబడి ప్రజలను దెనుక కును, ముందునకును తరుముచు వెంటనంటిరి. ఈవేలయందు పెక్కింద్రు అనేకముగ గాయములపాలైరి. మరియు నాదిన మున జరిగిన పోలీసువారి తుపాకీ కాల్పులవలన అనపరాధియు న్యాయవాదియు, సాంఘిక సేవాత్మకుడునగు శ్రీ గోవింద స్వామి మాదలియారువారను యువకుడు అన్యాయముగ మృతి నుడెను. ఆయభాగ్యుడగుయువకు డానాడు పాపము! తన భా ర్యును చూచిపోవుటకై తిరువల్లిక్కేటికి వెళ్లెను. మోటారుబస్సు లోనుండి దిగుచుండిన సమయములో పాతాత్తుగ తుపాకీవాత బడి ఆవల మరణించెను. పోలీసు కమిషనరుగారు కాల్పులకు ఉత్తరపు నోసంగవలసినవైనచో సామాన్యప్రజలెవ్వరును ఆ సమావేశమునకు రాకుండునట్లుగ హెచ్చరికచేసి యుండనక్కర లేదా? పిదప ఇట్లకాలమృత్యువువాతబడిన నీదురదృష్టవంతు డగు యువకుని కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని ప్రకటించు టకై పురమందలి న్యాయవాదులు జరుగవలసిన సభ నైనను పోలీసువారు జరుగనిచ్చిరా? అట్లు జరుగవలెనని చెన్ననగర మునందేకాదు. రాష్ట్రమునందంతటను ప్రభుత్వమువారు తక్కు యధికారము నంతను పోలీసువారిచేతులలోజెట్టి తాము దుష్ట ముగ తొలగియుండిరి. ఈయుద్ధయమునకు సంబంధించినతవర కును అధికారమునంతయు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారికి వదలియుంటిమని ఈయుదయమే హోముమెంబరుగారు చెప్పి యుండిరి. దీనిని బట్టి చూడ కార్యనిర్వాహకసభ్యులకంటెను ఇకాస్పెక్టరు జనరలుగారే విశ్వాసార్హులని తోచుచున్నది. అట్టిచో నీకార్యనిర్వాహకసభ్యు లంద రెండుల కుండవలెను?

గాంధీజీపిలు పోలీసువారికిని, మేజస్ట్రేటులకును కం టకములుగ నుండెను. రాజకీయసంబంధ మేమియు లేకుండ గనే సామాన్యమంతయుగాంధీజీపిని ధరించినవారును పోలీసు వారి దుడుకుతనమునకు గురిగాక తప్పినదికాదు. ఈశాసన సభా సభ్యులుగ నుండిన శ్రీ. టిక్కని వెంకటరత్నం చౌదరిగారిని బోలిన ప్రముఖులు నైతము పోలీసువారిచే అవమానింపబడిరి. మన మెట్టి విషమావస్థయందున్నామో, మన భావము లెంతటి తీవ్రరూపమును దాల్చినో హోముమెంబరుగారు ఆలోచింప దగును. శాసనవిరుద్ధముగ ఉద్ధ్యమముల నెఱచివేయవలసినదే కా

వాని నాణ్యతను గానగీత విధానము లవలంబించుట వలన, గుంటూరు గాంధీజీల నిక్షేపపు టు తరపును మూలము, రాజమండ్రి జాతీయతాకమల నిక్షేపము ను తరపు విషయమందును ప్రాజెక్టువారు ఉత్తరపులను రద్దు చేయును తీర్పు గావించిన విషయము నైతము, అట్టి యుత్తరపుల క్రింద శిక్షించబడిన వారిని విడుదల చేయుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రాజెక్టు ఉత్తరపుల నైతము మన్నింపకపోయిరి.

శాసనోల్లంఘనమును పాల్గొనినవారు కోర్టులలో ప్రతి వాదమును గావించలేదు, అందుచేతనే ముఖ్యముగా శాస్త్రీయ ప్రభుత్వమునియు, బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమునియు, దయా దాక్షిణ్యములుగల ప్రభుత్వముని అనిపించుకొననే ప్రభుత్వము చాల జాగ్రత్తగా మెలగియుండవలసివడి, తామిశాసనసభయందు గావించిన వాదనలను తీర్చి శారాణమున గారు విడుదల చేయవలసినదని నేడు లామెంబరుగ మన్ని సర్ కృష్ణన్ నాయకుగారపు డెంతవేదనపాలైతే నేను కొంతవర కెరుంగు చును.

శాసనోల్లంఘనమును పాల్గొనినవారు, వారలందరి యిష్టమును సరియైనదని కాకున్నను, దేశభక్తి, త్యాగభక్తి వారని ఎల్లరును అంగీకరింపక తప్పదు. అట్టి సమాన్వితదేశభక్తి, త్యాగభక్తియులను కలిగియున్నవారు భావముల నెంతయు గారు ఇవలసియుండెను. పాతకాలలో చదివేదిబాలురు నైతము పోలీసువారిచే క్రూరముగా కొట్టబడిరి, మనవిడ్డలాదిధముగ బాధించబడిన మనముచూచి పసింపబాలుడునా? 'గాంధీజీ' యని వారు అరచియుండవచ్చును. అది వైదొడి కొట్టబడినంతటి అపరాధమా?

బాలురు బాలురే. సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారును ఒకప్పుడు బాలుడుగ నుండక, పోలేరు. (నవ్వు) నేడు హోముమెంబరుగ నున్నను ఒకనాడు బాలుడును, అల్లరిబాలుడుగ నుండ నుండక పోయి యుండెను. (మొదల నవ్వు)

పిదప శ్రీ వెంకటాచలం కెట్టిగారు యూరోపియను సభ్యుల ని విషయములో పక్షపాతియై వీడి ప్రజల సదభిప్రాయముల నంగీకరింపవలసినదిగ కొరకు అంగ్లేయులు నిజమును దైర్యసాహసములు, శ్రేష్ఠమైన తపస్సు గన్నట్లైనను హింసగలరనియు, భారతీయుల తమ స్వాతంత్ర్యమునకై సలుపు ప్రయత్నములను అంగ్లేయులు సానుభూతితో పరికింపవలెననియు పలికిరి.

అల్పవయస్కులగుబాలురనేకుల మూడు నాలుగు సంవత్సరములవరకు బోర్డులకు కైతలయందు శిక్షననుభవించునట్లు కఠినమగుశిక్షల పాలైరనియు నెల్లారు నెవ ముజ్జడిగా రొక కేసువిషయములో క్రిందికొద్దతీర్పును రద్దుచేసి యుండిరనియు సామాన్యులకు భారతీయ మేజిస్ట్రేటులకుండును కొన్నితప్పులగు మేజిస్ట్రేటులకు ఎక్కుడుస్వాధీనముగ ప్రవర్తించిరనియు తెల్పిరి. స్వాధీనముగ బాధ్యులగుగాని ఒకానొక మేజిస్ట్రేటు కొద్దలో జరిగినవ్యవహారములను కడుతీవ్రముగ విమర్శించి, ఇంతకుండు తీవ్రమగుఖండనము చేరకండనలేదు. కావున హోము మెంబరుగారి బాధ్యత ఈ విషయములో అత్యధికము. కావున వారు తమ పదవిని వీడి ప్రజలలో వికరదలంచు లోపల తాము ఆప తన మయమునందు ప్రజలపక్షమున నిలిచెనను కీర్తికి పాలయ్యెదరు గాకయనికొరకున్నాననిరి. ఈతీర్మానముపై సభ్యులసమూహము గైకొనినచో తీర్మానము తప్పక నెరవేరి నేను ముమ్మాటికిని ఖండితముగా చెప్పగలను. హోముమెంబరుగారు దానిని తప్పించుటకు ప్రయత్నింపకుండుగాకయని నమ్ముచున్నాను. శ్రీ బి. మునిస్వామిశాయుడుగారికంటెను నేను తీవ్రజాతీయవాదినిగాను, దురదృష్టవశమన వారిదివరలో పలుతావుల మాటలాడి యున్నదిగ నిసమయమునందు మాట్లాడజాలరని నేనెరుంగుదును. ఈవిషయమునందు వారిభావము తెట్టివో ఇదివరలోనేకేమారులు వారు ప్రకటించియున్నారు. కావున వారు తమపక్షము వారిని ఇందులకు ప్రతి కూలముగ లేకుండునట్లు చేసే దరని నమ్ముచున్నాను. నామీనేడు సభ్యులెల్లప్పుడును ప్రభుత్వపక్షముననే సమూహము లొసంగిదరను సాంప్రదాయకముగ అమాన మిదినమున నిసందర్భములో భేదింపబడగలదు. శ్రీయుతులు పింజల నుబ్రహ్మణంకెట్టి, గానాల రామమూర్తిగారు, పత్రికా సంపాదకులుగ నున్నవారు. ఈ సభలో నామీనేడు సభ్యులుగ నున్నారని నేనెరుంగుదును. వారు తమ తెలుగు పత్రికలో ఈపోలీసువారి చర్యలను తీవ్రముగ భావలో ఖండించుచు వ్యాసముల వ్రాసియుండిరి. పత్రికలలో వ్రాయు సంపాదకని వ్రాతలకును వారి నిజాభిప్రాయములకును భేద ముండునను పత్రికావచరణ నిధాంతములను వారిపుడు ప్రతిష్ఠించెదరేమో నేనెరుంగను. వారి యధారమును మనోగతాభిప్రాయముల నిపుడు వ్యక్తము గావించుటగాక యని అపించుచున్నాను.

నామీనేడు సభ్యులు సముత్తము పోలీసువారికటాక్ష విక్షణములకు పాత్రులు గాకపోలేదు. భారతీయుని రాజ్యపరినిధిగ నియమింపవలెనని నూచించుచు ఒక వ్యాసము నొకదానిని తన పేరిట చిన్నదొరెయనువా రొకరు ప్రచురించె నన్ను. కారణమున ఈసభయందు నామీనేడు సభ్యులగు దొరెరా

జాగారిని పోలీసువారనుమానించి వారిచుట్టు తిరుగపొగిరి. (నవ్వు.) ఈ తీర్మానము నెల్లరును బలపరచుచుగాకయని కొరకు శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు తమ ప్రసంగమును ముగించిరి.

రా. బ. డాక్టరు సి. నరేంద్రమూర్తిగారు ఉపవాదనను బలపరచుచు శాసనోల్లంఘనమునందు పాల్గొనినవారిపై పోలీసువారు బలమువహించుటకు చట్టమునుమించుచున్నను అది కనీసమును బలమేననియు, కాని పోలీసువారు అత్యధికమును బల ప్రయోగము గావించిరనియు, అందును పోలీసు వారి నే విధమునను ఎదుర్కొనక వారు గావించు నిర్బంధముల కైల కాంతిమై తలయొగ్గు నిరారణదోషము వారులపై నిట్లు అమానుబలము నువహించుట| స్వాధీనముగాదనియు ఈ యత్యధికములను వినిపిదప బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు బ్రిటిషు పరిపాలన క్రింద నున్నామాయని కేంకింపవలసి వచ్చెననియు హిందూజాతిచే నెల్లరును పరమపవిత్రముగా పరిగణింపబడెడి శ్రీయు అవమానింపబడినపుడు ఎవ్వరును సహించియురకుండలేదనియు భారతీయ శాస్త్రీయ విజ్ఞానములు ప్రాచ్యఖండముల కైలను ఆర్యములుగ నుండెననియు అంగ్లేయులు భారతీయుల స్వాతంత్ర్యములకు తోడ్పడవలెననియు పలికిరి. పిదప శ్రీ శ్రీ గోవిందస్వామి ముదలియారగారి మరణమును గూర్చి మాట్లాడుచు పోలీసు వారి యవివేకము వలన ఇట్టి పరమసాధువు ప్రాణముల బాసెననియు, వారి కుటుంబమునకు ప్రభుత్వమువారు నష్టపరిహారముగ నేమైనను ఒపంగి యుండలేదనియు పలికిరి.

తీర్మానమునకు "ప్రాతికూల్యము"

శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు:— తెలుగుభాషలో తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడుచు శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు రత్నంకెట్టారావాహికముగ నుపహాసించిన యీ తీర్మానమునకు తాము వ్యతిరేక భావమును తెలియజేయునట్టి వచ్చినందులకు విచారించుచున్నా మనిరి. నామీనేడు సభ్యులకు గూడ కొంత దేశభక్తి లేక పోలేదనియు, వారు తమ యధారములకు అభిప్రాయములను వెల్లడించుటగానే సభయందున్నారు. కాని ప్రజలయొక్కగాని, పత్రికలయొక్కగాని పాక్షిక వాదించియుండలేదనియు, తాము సంపత్సరము క్రిందటనే సమదర్శిని పత్రికతో సంబంధము నదలకొని యుంటిమను విషయము శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు రెరుంగకపోయియుండవచ్చుననియు, శ్రీ పింజల నుబ్రహ్మణంకెట్టిగారుగూడ పత్రికకు అధికములేగాని ప్రధాన వ్యాసమును వ్రాయువారు కారనియు, వారి యభిప్రాయములకును పత్రికలో వెల్లడించు యభిప్రాయములకును సంబంధముండనక్కరలేదనియు నుడిచిరి. కార్యనిర్వాహకసభ్యులను గురించి శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు విమర్శించి యుండి రనియు, శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు ఆ పదవికి నియమింపబడి యుండినచో వాడను ఆటలే ప్రవర్తించి యుండెదారేమో తామిపుడు చెప్పదగిన స్థితిలో లేమనియు, ఇతర రాష్ట్రములందు ప్రయోగింపబడిన నిర్బంధవిధానములను జూచిన ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వమువారు చాల సామర్థ్యముగ ప్రవర్తించిరని చెప్పవచ్చుననియు, గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వమున స్వరాజ్యమును నుపహాసించవలయునను యభిలాష తమకును లేకపోలేదనియు, విశేష, దౌర్జన్యరాహిత్య మనుషేతతో సహాయనిరారణవాదులు దౌర్జన్య ప్రచారము చేయుట తాము గాంచితి మనియు, తూర్పు గోదావరి జిల్లాయందు పీపిల్సపార్టీ ప్రచారముచేయుచున్నపుడు శ్రీ గాడేపల్లి నారాయణరామయ్యగారు మొదలైన వారు శ్రీ కేమగిరిరావు శాయుడుగారిని మరియితరులను, రాక్షసులనియు, పలువిధములుగ తూలవాడిరనియు, ప్రభుభక్తిగల ప్రజలయొక్క స్వాతంత్ర్యమును, హక్కులను గాపాడుటయు ప్రభుత్వవ్యతిరేకమై యున్నదనియు, గాంధీమహాత్మునియు ద్యతము ఏది చేసినను, ఏది చేయకన్నను ప్రజలకుం దొక తిరుగుబాటుపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టెననియు, ప్రజలలో చిన్న పెద్ద యనుభావమును, సాధ్యము, అసాధ్య మనుభావములను అంతరించి పోయెననియు, తాము బ్రిటిషుపరిపాలనను పూర్ణముగ అంగీకరించువారు గాకపోయినను, సక్రమశాస్త్రీయ పద్ధతిని, కీ. శే. దాదాభాయి నౌరోజి, గోఖలే మహాశయులే పద్ధతులకై తమ యనువులను ధారపోసిరో ఆ పద్ధతులపై నిష్ఠపరిపాలనను సాధించుటకార్య ప్రయత్నించవలెనని అంగీకరించెదమనియు, "కాననివారి ను"తగ్గిని కాననివాడు సమస్త వస్తువుతోకానని భంగిని దౌర్జన్యరాహిత్య మనుషేతతో దౌర్జన్యకార్యములకు గడంగు ప్రస్తుతమును బలమైనపద్ధతి నంగీకరింపజాలమనియు, రాండుటేబిలు సభా పరిసమాప్తియనునకు వేచియుండి అటుపిమ్మట ఆపసరమైనచో ఈసభకుల నవలంబించిన దేశమునం దింతి సంక్షోభము ఏర్పడక పోయియుండెడిదనియు, ప్రజలకు శాసనములందు అదరమును పోగొట్టరాదనియు పలికిరి.

శ్రీ. సి. కొళందరెడ్డిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు లాతీప్రయోగమాధ్యక్షమును తనివీటిర యనభించిన కృష్ణామండలమునుండి తాముకొంది యుంటిమనియు, ఈ నిర్బంధవిధానమును గూర్చిన వారలను అసంఖ్యాకములను అత్యంత విషాదకరములనై యుండు

టచే నింకను ఈలాతీఫ్తలన మంజులగానము తమ కర్ణపుటములకు విడుదలముచేయునట్లు దనియు శాసనోల్లంఘనమునందు పాల్గొని ఈలాతీప్రయోగ విములగానమును అనుభవించని తావు లేదనియు లాతీ ఎట్టివో ఈ సభయందు వెక్కుమంది సభ్యులె నంగీకరింపవచ్చుననియు, లాతీ కేసులమొక కర్రముక్కగావనియు, లా నైన బతువుగల మూరెను మొదలకర్రకు ఇట్టికి లేక ఇముల పొన్ను లుండుననియు, లాతీప్రయోగ మునైన శ్రీయు, పురుషులు, బాలురు, వృద్ధులను విచక్షణ లేక ప్రజలనుకట్టుబడునియు (సిగ్గు, సిగ్గు అను కేకలు) క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడు 127, 128 కేసులు లాతీప్రయోగమున కెట్లు వర్తించునో తమ కాక్చర్య ముదయుంచుచున్నదనియు, ఇట్టి విచక్షణలేని లాతీప్రయోగము ప్రభుత్వమువారి చర్యలకు ఎట్టి ప్రతికారముచేయని శ్రీపురుషులపై గావించబడు చున్నదనియు, ఇట్టి నిర్ణయాత్మకమైన లాతీరాజ్యము పశుకుల్యముగ ను అమానుషముగానలేదనియు, ప్రభుత్వమువారియుద్ద్యమము నణచుటకు చట్టసమ్మతముగ శాస్త్రీయసాధనములు, విధానములు లేకపోలేదనియు, లాతీప్రయోగములన బాధితులకుగాని, బాధించువారికిగాని నష్టమేగాని లాభములేదనియు, వీరివలన క్రౌర్యము, ద్వేషములు స్థిరముగను, కాళ్ళతడుగను ప్రజలను ములందు నెలకొనుననియు, ప్రజలందరిచేతను ఒక తల్లిబిడ్డలుగ నివసించవలసియుండ ఇట్టి సభ్యులనవలన అత్యధిపాద్యము గాకాలదనియు, కనీసమును బలము మాత్రమే ప్రయోగింపబడెనని వాడింపబడుచున్నదనియు, కనీసమున తెట్టివో చేవుని కెరుకయనియు, కనీసము గర్విమాయను ప్రశ్నకే తావులేని విషయములు తాము కొన్నింటి నెరింగియున్నామనియు పలికిరి.

ఒక పట్టణమున దొక ఆనరగాము గల తోటగలను, ఆగోటకుండు శీతల మందవాయువులను పీల్చుచు, విక్రాంతి ననుభవించుటకై పురజములు విచ్చేరియుండురు. హతాత్మక పోలీసు వారి తోటను ముట్టసింతురు. ద్వారమునొద్ద ప్రజలు వెడలిపోకుండునట్లు పోలీసువారు కావలయుండురు. లోపలనున్న ప్రజలు పోలీసువారి లాతీదెబ్బలకు గురియగుదురు. గోడలను వ్రాకి తప్పించుకొని బయటపడ నుద్ద్యమించుటలో ప్రజలనేకులు గాయములతగిలి పలుబాధలకు లోబడియుండురు. మరియొకనిదర్శనము విజ్ఞానసంపదలతో తులయాగడి యొక గ్రామము కలను. ఉన్నటులుండి ఆకస్మికముగ ఒక నాటిఉదయము ప్రజలు వేల లాగించినంతలే తమ గ్రామము నలుప్రక్కలను పోలీసు వారి చేతులు ముట్టబడి యుండుటను తెలిసికొందురు. పోలీసువారు కంటికనబడినవారిని శ్రీపురుషు, శిశు విచక్షణ లేక ఎల్లరను హింసింతురు. పారివావు ప్రజలను వెంటనంటి తిరుముచు మరల మరల కొట్టుచురు. ఒకస్వామియవాది, తన ఉద్యోగనిర్వహణమునందు బయట గ్రామములో పనియుండి వెళ్లె వలసివచ్చెను. ఒక పోలీసు బంట్రోతు ఆస్వామివాదిని చూచి, ఎరగు వెళ్లి, నిలిపివేసి వారివంటి వైసున్న వస్త్రముల నూడదీయించి, వివస్తునిగ జేయును. ఇదియంతయు నెంకలకు? పాపమా స్వామివాది ఖద్దరు వస్త్రములను ధరించిన పాపమునకై! ఈ నిదర్శనములందు ప్రయోగించిన బలము కనీసము, గరిష్ఠ మాయను సమస్త ఉదయించదు. కేవలము ప్రజల మనములందు భీతిని, భయోత్పాతమును బలవంతముగ నెలకొల్పుటకై గావించెడి బుద్ధిపూర్వకముగ ను విధానము. కాని మా మండలము సంబంధించినంతవరకు మాకు సానుభూతి గల జిల్లా కలెక్టరు ఉండుటాకంత గురుగాను. కాని వారెన్ని తావులకి జడలేదరు? వారు లేని తావులు, లేని సమయము లెన్నియో గలవు? కావుననే ఈ విషయ తోడంతము. అనిపలికిరి. (సశేషము)

కరాచి

జయరామదాసు అరెస్టుకై మారతాళము
కరాచి, నవం 18:—జయరామదాసుగారిని వారి అరెస్టునకును త్యాగమునకును అభినందించుచు బహిరంగరథ జరిగెను. ఇందులకు సానుభూతితో స్థానికదుకాణములన్నియు నిన్న మూయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

గిద్దానిగారికి సెలవు
కరాచి, నవం 18:—కరాచిపురపాక పంపుకుగారు నిన్న ఎ. టి. గిద్దానిగారికి 1980 ఆగస్టు 19 న తేదీనుండి 1981 ఏప్రిల్ 30 వ తేదీవరకు నిబంధనల ననుసరించి యిష్యుడగిన సెలవు నొసగుటకు నిశ్చయించిరి. గిద్దానిగారు మాగ్లోబోర్డు పాలనాధికారి కొంతకాలముక్రిందట వారికి బొమ్మ నెలలు కఠినతైదువిధింపబడెను. వారు తెలులలోనన్నంతకాలము ప్రస్తుతపు తాత్కాలిక సర్దుబాట్ల సానుభూతికూడ పురపాలక సంఘము తీర్మానించెను. (ఆ. ప్రె.)

అలహాబాదులో 21 అరెస్టులు
నవంబరు 18—నిన్నటి పిటింగు ఫలితము గా సివిల్ ప్రెవెంటివో భారతీయ దుకాణములన్నియు నేడు మూతయియున్నవి. వివిధ దుకాణముల పిటింగులకై 21 మంది నేడు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాయామ క్రీడలు - క్రీకెట్టు

అఖిలభారత క్రీకెట్ సంఘములు

నెహ్రూస్టేషన్లో

నెహ్రూస్టేషన్, నవంబరు 18:—అఖిలభారత క్రీకెట్ సంఘముల యొక్క 2౦వ వార్షికోత్సవము పోటీ సింధు ప్రాంత జట్టుకును నిజామాబాద్ క్రీకెట్ జట్టుకును మధ్య జరిగెను. సింధు జట్టు మొట్టమొదట బ్యాట్ చేసి 98 పరుగులు ఆరువేల పదియేళ్ల ఆడుచుంది. అబ్దుల్లాగారు ౩౪౦ పరుగులు గ. ఆడుచుండిరి. పి. ర. వ. దొలకొండగారు అవుటు గావించబడిరి. దొలకొండగారు 88 పరుగులు చేసి అవుటు అయిరి. ఫలాహారకాలమున ఈ జట్టువారు 179 పరుగులు చేసిరి. అందులో అప్పటికి అబ్దుల్లాగారు 108 పరుగులు చేసియుండిరి. అబ్దుల్ కాళీగారు 86 పరుగులు చేసి అవుటుఅయిరి. మరల అబ్దుల్లా, శంకరుగార్లు ఇరువురు కలిసి మిగుల ఆకర్షణీయును అటను ఆడిరి. శంకరుగారు 78 పరుగులు చేసిపరుగు వారు అవుటు గావించబడిరి. అబ్దుల్లాగారు మూత్రము స్వయముగా 221 పరుగులు చేసిరి. వీరి ఆట ఆత్మశ్రుతియుగ నుండెను. ఈ జట్టువారు మొత్తముమీద 6 గురు 404 పరుగులు చేసిరి. అంతటితో పోటీఆపివేయబడెను.

* * * * *

విజయనగరం జట్టునంచారము

రాజోపు 21 వ తేదీని కలకత్తాయందు
గవర్నరు జట్టుతో పోటీ

కలకత్తా, నవంబరు 18:—విజయనగరము క్రీకెటువారు కలకత్తా చేరిరి. వీరు రాజోపు 21 వ తేదీని కలకత్తాయందు గవర్నరు గారి జట్టుతో పోటీ ఆడెదరు. గవర్నరు జట్టు క్రీడకు పదవిని ఏ. యల్. హాసీగారు వహించెదరు. గవర్నరుజట్టునందు ఈ క్రిందివారు ఆడెదరు. ఏ. యల్. హాసీ, ఇ. యం. స్మిత్తు, ఆర్. పి. గార్లు, యస్. సి. కిడ్, జి. ఆర్. ఆర్. బ్రౌన్, ఏ. ఏ. డెస్సీ, కే. బోస్, జి. బోస్. ఆసద్ అలి, యస్. యం. ఖాన్, టి. స్వీనీ గార్లు.

* * * * *

బెంగళూరు లాన్ టెన్ని సుపందెములు

పురుషుల సింగల్సు ఆఖరిపోటీ

బెంగళూరు, నవంబరు 18:—బెంగళూరులో నెంటు జో సప్పుకాలేజి లాన్ టెన్ని సుపందెములయొక్క పురుషుల సింగల్సు ఆఖరిపోటీ నిన్న సాయంకాలము ఆడబడినది. సి. డి. చంద్రకేళుగారు, ఓ. ఎవర్లెన్డగారిని ఓడించిరి. 6-3; 6-0; 6-2.

పంజాబు

లాల్ బజర్తి రాయగారి సుతగారికి శిక్ష

లాహోరు, నవంబరు 18:—లాల్ బజర్తి రాయగారి కుమారుడు పార్యవీరేంద్రగారు, పురాణదేవగారు కొంతకాలముక్రింద అరెస్టుచేయబడియుండిరి. వీరినిపురి రు 10000 బావి కొత్తముల నొసగవలసిట్లు లాహోరు మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను. వారందుల కిచ్చుగించనందున 6 నెలలు విడిఖయిదు విధింపబడిరి. పార్యవీరేంద్రగారు “ఎ” తరగతిలోను, పురాణదేవగారు “సి” తరగతిలోను చేర్చబడిరి.

లాల్ బజర్తి దాసుగారి అరెస్టు

లాహోరు, నవంబరు 19:—కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము లాల్ బజర్తి దాసుగారు జవహర్లాల్ దినోత్సవసందర్భమున యాదనం ఉదయం అరెస్టుచేయబడిరి, దీనితో ఆసందర్భమున కై జరిగిన అరెస్టుల మొత్తము 17. (ఆ. ప్రె.)

పదివందల బాలునిపై కేసు

లాహోరు, నవంబరు 19:—“డెయిలీబిలావ్” పత్రిక సంపాదకులగు మహాశయ కుల్యాంధుగారి పుత్రుడు పదివందల పుట్టకునకును పోలీసులచే రాజద్రోహనేరమునకై కేసు తేబడినది. మేజిస్ట్రేటు వారెన్నులలో గారు బాలుని నిర్దోషియన పరిచెట్టిరి. అదేకొద్దగా వానిపై తేబడియున్న మరియొక కేసు విమయమున కేసు బులాయొపుకై హైకోర్టులో ప్రతిపాదన సమటను అనుమతి యొసగబడినది. (ఆ. ప్రె.)

జడ్జి ప్రాసిక్యూటర్ కథను త్రోసిపుచ్చుట

లాహోరు, నవంబరు 18:—మువ్వెరు కాంగ్రెసు సేప కలకు చెరు రు 51 లు జరిమానా విధింపబడిన కేసు అపీలులో ఆడిమెంట్ సెషన్సు జడ్జిగారు ప్రాసిక్యూటరు కథ విశ్వసనీయముగాదని త్రోసిపుచ్చి వారిని విడుదలచేయించెను. కేసుములము ప్రాతకథయును నైపును కమిషన్ బహిష్కర ప్రదర్శనము. (ఆ. ప్రె.)

తేజసింగుగారి కేసు

పోలీసులపై జడ్జిగారి తీవ్రవిమర్శము
లాహోరు, నవంబరు 17:—లాహోరు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు తేజసింగుగారికి తగుల్కానిన కేసులో సేడు అడిమెంట్ సెషన్సు జడ్జి భోసాగారు చక్కని తీర్పు చెప్పిరి. పి. కో. 377 వ సెక్షన్ క్రింద పోలీసు సాక్ష్యము నంగీకరించి మేజిస్ట్రేటు పీరికి 4 సంవత్సరములు కఠినతైదు విధించెను. అపీలులో జడ్జిగారు ప్రాసిక్యూటర్ ఆరోపణలు కేవలము ఆట్రుకులుగా నున్నవని నిర్ణయించి, నిందితుని విడుదల చేసెను. తీర్పును జడ్జిగారి టిట్లు వ్రాసిరి:

“కాసురులో కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు కారకుడైన ప్రభువు డబ్బుబట్టి పోలీసు లాతని రంగమునుండి తొలగింప దొరకొన్నవారై యిట్టి అతుకులతడకయగు అభియోగము నొకదాని నతనిపై చెప్పిరి.” (ఆ. ప్రె.)

లాహోరులో క్రొత్త కుట్ర కేసు

స్వేషలు ట్రిబ్యునలు ఏర్పడుట
లాహోరు, నవంబరు 19:—అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు పూర్వమే యూహించినదీనిని బ్లాకర్ గంగారామ్ సోనిస్థిమగారు క్రొత్త కుట్రకేసు స్వేషలు ట్రిబ్యునలుగా నియమింపబడినట్లు అసాధారణపు గజెటు ప్రకటించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు, శిక్షలు

ప్రజాదళము పి కేటింగు
బొంబాయి, నవంబరు 19:—ప్రజాదళ పరిషత్తు ముగ్గుర సెక్రటేరియలు భవనముల ముందు గేట్లు తెలుచుకొని లాన్సికబ్బి మిడ్లెట్ల కెదురుగ నిలుచుకొని, జాతీయధ్వజముల గావించిరి. వారు అరెస్టు చేయబడిరి.

తపాలా ఆఫీసు పి కేటర్లు
తపాలాచేరిని పి కేటింగు చేసిన 4 గురు పి కేటర్లు 6 నెలలు కఠినతైదు విధింపబడిరి. విదేశవస్త్ర దుకాణమును పి కేటింగు చేసిన యొక పరిషత్తునకు కూడ 6 నెలలు కఠినతైదు విధింపబడినది.

మంగళదాసుమార్కెటు మూతపడియుండుట
మంగళదాసుమార్కెటు సేడుకూడ తెలుపబడలేదు. దేశ సేవకులు నిద్రముగా వచ్చియుండిరి. వీరి అరెస్టునకు వెలుది, వస్త్రములు స్త్రీలెంటర్లు లాన్సెరక్టుల యాహ్వనించి వారు తేనపుడు సైతము దుకాణముల తెరవమని మాటయిచ్చిరి. విషను దేశసేవకులు తమసాసముల వీడలేదు, అరెస్టులు జరుగలేదు. (ఆ. ప్రె.)

కోట ఆవరణములో పి కేటింగు
బొంబాయి, నవంబరు 19:—కోట ఆవరణములో విదేశవస్త్రదుకాణమును పి కేటింగు చేసినందులకై ఒక స్త్రీ పరిషత్తును 5 గురు పురుష పరిషత్తులను అరెస్టు చేయబడిరి.

కాంగ్రెసుసంఘముల నిషేధము
బొంబాయి, నవంబరు 19:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారిచే ప్రచురమైన అసాధారణపు గజెటు ప్రకటనవలన, కిలాబానుండలమున ఖలపూరుపేటలోని కాంగ్రెసుచౌకు చట్టమునకు విరుద్ధమైనసంఘముగా నిషేధింపబడుచున్నది.

డా|| హార్దికరుగారియింటి సోదా
బొంబాయి, నవంబరు 19:—డా|| య్. హెచ్. హార్దికరుగారి గృహము నిన్న రాత్రి సి. ఐ. డి. పోలీసులచే పరిశోధింపబడినది.

హిందూస్థాన్ నేపాదళము చుట్టును, వారి చిహ్నమును పోలీసులు గైకొనిరి. హార్దికరుగారి అరెస్టునకై వారంటు సిద్ధముగా నున్నదట
డా|| హార్దికరుగారు హిందూ స్థాన్ నేపాదళ వ్యవహార. (ఆ. ప్రె.)

విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము

బట్టలవర్తకముండలివారి తీర్మానము
బొంబాయి, నవంబరు 19:—దేశీయ వస్త్రవ్యాపారుల మండలియొక్క కార్యసంఘమువారు ప్రత్యేక సమావేశము జరిపి మాల్దీ జాతీయార్కెటు మూసేయేయించవలయునను తమ పూర్వపు తీర్మానమును మరల నిర్ణయించిరి. సభ్యులు పలువురు రాండుటేలిట్ సభకు ప్రారంభించునపుడు రాజుగారి సగన యువస్వామము తీవ్రముగా విమర్శించిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోగాకు గిడ్డంగినివాండ్ర హారతాళము

బొంబాయి, నవం 19:—రాండుటేలిటు సమావేశప్రారంభ దినమున తమతమ పోగాకు గిడ్డంగులకు రాక హారతాళము జరిపిన పనివాండ్రును మందలించుచు, ఎక్స్రైజా పోగాకు కాఖ నూపరింపెండెంట్లు ఒక నోటీసు పంపినారు. ఇకముందెట్లు హారతాళము చేయుపనివాండ్రు నిలిపివేయబడుదురని ఆందుగలరు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు

నవఖాల్సియంత అరెస్టు

నవఖాల్సి, నవంబరు 18:—నవఖాల్సి నుండల నియంతయుల ప్రియల్ యజమాంధుగారు 6 వ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెక్షన్ క్రిందను పి. కో. 157 వ సెక్షన్ క్రిందను అరెస్టు చేయబడిరి. ఇది జవహర్లాల్ దినమును కరిషిండులకు ఫలితము. ఆవాడు హ్యాయ వారియు, నియంతయునగు మజాందారుగారు బహిరంగసభలో పండిత జవహర్లాల్ గారి యువస్వామమునుండి కొన్ని భాగముల చదివియుండిరి. పండిత జవహర్లాల్ గారి భావములలో ఏకాభిప్రాయమును చూచించుచు తీర్మానము నుపపాదించి, వీరే సభ వారిచే ఆమోదింప జేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మూడు రోజులలో 54 అరెస్టులు

బ్రహ్మ కచేరి యా, నవంబరు 17:—గత మూడు రోజులలో 54 అరెస్టులు చేయబడినది. వీరిలో 10 నుండియే విచారణకు కొనిరాబడిరి. మువ్వెరికి 2 నెలలు విడిఖైదును, ఇరువ్విరికి 6 నెలలు కఠినతైదుకు విధింపబడినది. విగతిన విమరుడును విడివిపెట్టబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో క్రొత్త ఉర్దూ జాతీయపత్రిక

కలకత్తా, నవంబరు 17:—జాతీయ మసల్మానులు 28 వ తేదీనుండి “సేతుం” అను సచిత్ర ఉర్దూ వారపత్రికను ప్రచురించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రాయినాహెబ్ గిరింగ్రనాథ్ గారి కేసు

కలకత్తా, నవంబరు 19:—మద్యపూరు ముక్తరెన రాయినాహెబ్ గిరింగ్రనాథరాయ చౌదరిగారు గాంధీగారి అరెస్టుసందర్భమున మేసల 6 వ తేదీని హారతాళము చేసినందులకు ఒకమాసము హ్యాయవాదివృత్తినుండి తొలగింపబడవలసినదిగా హైకోర్టువారు తీర్పుజేసిరి. రాయినాహెబ్ గారు ప్రజలను కాసనోల్లంఘనమును చేపట్టునని బోధించినందులకు హ్యాయకాఖను గర్హించినందులకు కఠినచర్య గైకొనవలసియు వారు పశ్చాత్తాపము తెలిపినందువలన హైకోర్టువారు జైషిప్పన తీక్షణ చాలునని తలచిరి. (ఆ. ప్రె.)

ట్రేడ్ యూనియన్ కార్యనిర్వాహకవర్గసభ

కలకత్తా, నవం 19:—ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు నిన్న శ్రీముత నుభావచంద్రి బోసుగారి యధ్యక్షతన సమావేశమైరి. ఈస్టిండియా రైల్వేపై పనివాండ్రును తగ్గించు పడతని నిరసించుచు నొకతీర్మానమును పనివాండ్రందరును సమ్మేకట్టవలయునను మరియొక తీర్మానమును సమావేశమునా రామోదించిరి. రాండుటేలిట్ సభను నిరసించుచు జాతీయోద్యమమునకు వ్యతిరేకముగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో గలిసి పనిచేయుచున్న భారతీయ కార్మిక నాయకుల చర్యపట్ల అసమ్మతి జాపు మరియొక తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో అరెస్టు

కలకత్తా, నవం 19:—రాజమల్ల వీధిలో నొక యింటిని సోదాచూచి పోలీసువారు అవియప్రసాద భట్టాచార్య అను నొకరిని అరెస్టుచేసిరి. ఏనేరమునకో మాత్రమింకను తెలియదు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు గవర్నరు మొట్ట ఆదాయములో నష్టము

పిల్లంగ్, నవంబరు 19:—రాజకీయోద్యమము మూలమున తమ ఆదాయములో 14 లక్షల రూపాయల నష్టమువచ్చు పని బెంగాలు గవర్నరు మొట్టవారు రంచనా చేసిరిని తెలియుచున్నది. ఈ కారణమున ప్రభుత్వ కాఖల కన్నీటికిని వ్యయము తగ్గింపవలసినదిగా నోటీసు లంపిరిన కూడ తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నాగజ్ లో స్త్రీల అరెస్టు-శిక్షలు

నాగజ్, నవం 19:—రాండుటేలిట్ సభ పట్ల నిరమ్మనము జాతులకై యుత్సవము సలిపినందుకు 17 మంది స్త్రీలు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో ఇద్దరికి మాత్రము చెరు 15 ల జరిమానా విధింపబడినది. జరిమానా యాయకపోయినవో రెండు జారములు జైలులో నుండవలెను. పీర్దరును అస్సాంప్రాంతపు వారు, తక్కిన 15 మంది విడివిపెట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్డి నెన్సు అరెస్టు

కృష్ణనగర్ నవం 19:—శ్రీయుత తారకదాస్ బెనర్జీ, గోవిందపాదరత్న, మహాదేవ సర్కార్ గార్లు రాజద్రోహపునేరము క్రింద కైదు నక్షభించి విడివిపెట్టబడిరి. కాని వెంటనే పోలీసువారు మరల వారిని బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు ప్రకారము అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆలిపూరు కుట్రకేసు

కలకత్తా, నవంబరు 19:—డా|| నారాయణరాయగారు, యితర 9 మంది నిందితులును ఆలిపూరు స్వేషలు ట్రిబ్యునలు ముందు తమ పూర్వప్రకటనలు పోలీసునిర్దంధములనొసగబడినవే యని వాడి నుపసంహరించుకొనిరి. నిర్దోషులమని వారు వాదించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మనదేశమున సహకారోద్యమము జరుపుచున్న గావలె ననినచో శ్యామల దృక్పథమును మార్చుట ముఖ్యకర్తవ్యము. బు డముల తీసికొనటతో తనకు సంఘముయొక్క ప్రయోజనము తీరిపోయినదనియు దానిని తిరిగి క్రమముగ చెల్లించుట అంత ముఖ్యవిషయముగాదనియు సమ్యక్ భావింపరాదు. సహకార పరపతిసంఘములకును దాని ప్రతిస్థలకు జాయింటుస్టాకు కం పెనీలకును చాలముఖ్యమైన భేదముగలదు ఇందు మొదటిది వ్యక్తి ప్రధాన్యమైనది, రెండవది గనప్రాధాన్యమైనది సహకార సంఘ మున వ్యక్తులకుగల వాటాల సౌఖ్యతో సుబంధములేకుండ ప్రతివ్యక్తికిని ఒక్కటే జోటుగలదు. జోటుయొక్క ఉపయో గమును దానితో సక్రమియొకవరులకులే యావత్తుకలదు సమ్యక్ లకు బోధించుట, కార్యనిర్వాహకుల ముఖ్యకర్తవ్యము. ప్రజా ప్రాతినిధ్య పరిపాలనను ప్రజల సిద్ధపరుచుటకు సహకారము ను తగిన ప్రదేశము. ప్రతిసభ్యునిను తనపొరుగువారికి, సేత పై సంతకరకు తోడ్పడునటు తానర్చుటలే సహకార సంఘము యొక్క ప్రధానదర్శము. కార్యనిర్వాహకవర్గముల కెన్నో కొనబడినవారు తమ సహోద్యోగులతో నేకమై తమపదవుల

ను, సాధ్యమగుచు దుర్వినియోగ మొనర్చుకొనరాదు. వారి దురాకర్షణల కత్తితులై యుండవలెను. అప్పుడే సహకారోద్యమము సఫలము గాగలదు. ప్రతిగ్రామమునను గాక పోయిన చాల గ్రామములందు భూమితనఖా బ్యాంకుల సేర్పరచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న విషయము మీ కెల్లరకును తెలిసియున్నది. సహకారోద్యమావలంబముల కవ్యగింపబడిన ప్రతిసంస్థ సరిగ నిర్వహింపవలెను. అట్లగువారిని మాత్రమే సభ్యులుగా జేర్చుకొనవలెను. ప్రధానముగా ప్రయత్నము మనము విడవరాదు. ఇతరులనుండి మోద్యుక్తులకు తీసికొనబడిన రణముల తీర్పులు తక్కువవడికి పరపతిసంఘములందు ఋణముచేయుట లాభకరమును కార్యముగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఈవిధముగ లభించిన లాభమును, సభ్యులు తిరిగి సంఘమునందు తమపేర జరుకట్టి నిలువజేసికొని, తాము దీసికొనిన ఋణముల సర్వీసుగా మొనర్చుకొనవలెను. అటు లొనర్చినయెడల నాపరపతిసంఘము, అతిరకాలములోనే ఇతరులనుండి ఋణముల సేవనరము లేకుండగనే స్వంతధనము సేర్పరచుకొని దానితో తన సభ్యుల కేకాక, ఇతరులకు గూడ ఋణ మొనగగలదు.

సంఘము - సభ్యులు

దుర్బలు లగువారిని బలపఱచుటకు నోనర్చుటకును, పేదలగువారిని ధనికులకు నోనర్చుటకును సహకారోద్యమ మేర్పడినదను విషయము మీకు క్రొత్తగా చెప్పవలసివచ్చును. శక్తులు వేరేవునగా ప్రాకంఠింతి నిర్వహింపబడిన కార్యమును అందరితరపునను సంఘము ప్రారంభించి సభ్యుల ప్రయోజనార్థము నిర్వహింపవలెను. మనలో మానము వేరేవునగానుండి సంపాదించబడిన పరపతిని, గౌరవమును సభ్యులకు సేర్పరచుటలన సంపాదించ గలగుచున్న విషయము మానముభవమున జూచుచున్నది. ఈరహస్యమును మనము మరువగూడదు. ఇట్టి సంఘభావముతో దైర్ఘ్యసాహసములతో నూతనమార్గముల ప్రోత్సహజల ఆరిక సిద్ధి తి న భి వృద్ధి ప ర చు ట కు ప్రయత్నించునపుడే సహకారోద్యమమువలన నీదేశీయులకు నిజమగు ప్రయోజనము సిద్ధించును. పని లేకపోవుటయే మన దేశీయులయొక్కయు, అందును ముఖ్యముగ పల్లెటూళ్ల ప్రజలయొక్కయు నిరుపేదతనమునకు కారణము. ప్రస్తుతము, సహకారోద్యమము రయితులలో పేదలగువారి కెక్కువసహాయ మొనర్చబడుచున్నది. వారి కీయద్యమముతోడపడవలె ననినచో ప్రజలకు పనిని కల్పింపవలెను. భారతీయుల నిరుపేదతనమును దారిద్ర్యమును జగద్విఖ్యాతము లైనది. సామాన్యులకు నైదారుగురు జనులందు ఖటుంబమున కొక్కరే పని గలిగిన సంపాదనపరచుండును. మిగిలినవారందర యొక్కరిని సంపాదనపైన జీవింపవలసియుండును. సహకారోద్యమము మీ దుర్బలస్థితిని తొలగించి ప్రతివారికిని పనిని గల్పించి స్వతంత్ర జీవులుగా నొనర్చవలెను. అప్పుడు కుటుంబాదాయమున, తద్వారా దేశీయాదాయమును సంపదము నభివృద్ధిపొందగలదు. ఇందు కొక్కటే మార్గముగలదు. అది గృహపరిశ్రమల సభివృద్ధిపరచుట. సహకారోద్యమము మీ విషయమున సాధింపగల ఫలితము లింతటియని చెప్పరాదు. గృహపరిశ్రమల సేర్పరచి వానిని పోషించుటకు సహకారోద్యమమున కున్నంత యవకాశ మితరులెవ్వరి కినిలేదు. అందుచే, ప్రతిజిల్లానుండును, తాలూకానుండును, సహకారసంస్థ లాయాప్రాంతములందు నైసర్గిక పరిస్థితులచే ప్రోత్సహింపబడిన గృహపరిశ్రమల గురించి అన్వేషణముల గావించి ప్రజలు వాని నవలంబించునట్లు లొనర్చవలయును. పూనుకొనినచో, ఈ విషయమున చేయదగిన పనియు, సాధింపదగిన అభివృద్ధియు నెంతయోగలదు. మన సహకారసంస్థల వీరైవుడు తమదృష్టిని మరల్చి తమకర్తవ్యమును నిర్వహించి, ప్రజలకు కాళ్ళత మకు మేలు నొడచూపుడ రని ఆశించుచున్నాను.

మన యుద్ద్యమము నెడకొనియున్న సమస్య లింకను యెన్నియొగలవు. వానిని గురించి చర్చించుచో కాలాతీతమగును. అందు ముఖ్యాంశములని నాకు దోచినవిషయములను గురించి నాభావములను సాక్షిపులాక న్యాయముగా తమయెదుట నుంచి తిని, నాన్వేషణములను ఓర్పుతో వినినందులకు మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

పెద్దాపురం

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

తాము యివ్వవలసిన చందా ధనము రెండు మూడుమాసములవరకు వసూలు యివ్వనట్లు మాయేజంటు పంపిన స్టేటుమెంటువల్ల తెలియుచున్నది. కాన నకాలములో ముందుగా చందా ధనము చెల్లించి పత్రికను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఇన్సూరర్ చేయుట

గృహస్థుని విద్యుత్ కథర్తమైయున్నది

కుటుంబసంతోషము ప్రాజ్ఞులులోనే నేడే దాచవలయును.
కొమారుల విద్యా ఎంజ్మెంటు పాలసీలో ధనమును వెచ్చించి భ్యాసమునకు కొమాతులకు విద్యగలుపుడు.
కొమార్తె కట్న మునకు మీ భార్య సంతోషకొరకును,
వార్ధక్యసంతోషము వృద్ధాప్యమునందు గాపాడుకొన గలుగుటకును.

THE PRUDENTIAL - OF ENGLAND -

ప్రశస్తమైన మార్గము
బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునంతటానికి పెద్ద ఇన్సూరెన్సు కంపెనీయై
26,000,000 పాలసీదార్లను కలిగియున్నది
వివరములకు నేడే యీకౌపనును పంపుడు.

To The Prudential Assurance Co., Ltd.,
Clive Buildings, CALCUTTA.
Please send me particulars of an Endowment Assurance, with/without profits for..... years for Rs.....
My age next birthday will be..... years.
Name.....
Address.....
PLEASE WRITE IN BLOCK LETTERS.

గోదావరిజిల్లా మహిళాసభ
ఆంధ్రరాష్ట్రము మహిళాసభ యిదివరకు (పకటించి నట్లు యీనెల 22వ తేదీని రాజమహేంద్రవరములో జరగను. దిశంబరు 6, 7 తేదీలందు మదితీపట్టణమునందు జరగను. గోదావరిజిల్లా (తూర్పు-పశ్చిమరెండుకలసి.) మహిళాసభ యీనెల 22వ తేదీని రాజమహేంద్రవరములో జరగను. సోదరిను గు రెల్ల రీమార్కుల గమనింప కోరెదను.
ఇతరజిల్లాలవారు కూడ యీ నవంబరునెలఖరలోపుగ జిల్లాసభల జరిపి నివేదికల నాకు పంపకోరెదను.

పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మ,
అఖిలభారత మహిళా స్థాయిసంఘసభ్యురాలు.
కాకినాడ వార్తలు
శ్రీయుత మల్లెపూడి పల్లె శురాజుగారు, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు నిన్న సాయంత్రము జామినపై విడుదల చేయబడిరి. (ఓ. వి.)

పరిశుభ్రమైన పప్పునూనె
గోదావరి జిల్లాలో పంపిన పైరునుత్పత్తి తైల పళ్ళు చేయబడి కర్రగానులలో తీయబడిన నూనె చాలా ఆరోగ్యము. నమోనాకు 1 డబ్బా వాడిచూడుడు. ధరలవరములకు దిగువ చిత్రనామాను వ్రాయవలయును.
కె. బసవరాజు బ్రదర్సు, సామర్లకోట, తూర్పుగోదావరి.

అతిమేలైన బ్లూజాగల్ సీమకమలములకు
పునర్నిధమైనది. స్థాపితము 1893.
వీకంసీ చబిల్ దాన్ అండ్ సన్స్
సీమకమలములు నగల వర్తకులు
1 112, 118 వై నాగూరురోడ్డు, మద్రాసు.

యూనివర్సల్ మూచ్యుయల్ ఎయెజ్ అండు పూర్
హకాసెన్ అసోసియేషన్, లిమిటెడ్.
హెడ్ ఆఫీసు యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు.
నోటీసు

అనకాపల్లియందు రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుగా పనిచేయుచున్న
మిస్టర్ సి. జి. అతెగ్గాడకు రైట్ గారు చాలించుకొనినందున
వారు దరఖాస్తులనుగాని లేక వేతమునుగాని తప్పకొనబడు
మాకు లేదనియు, అట్లు ఎవరైన నిండుకు వ్యతిరేకముగా
చెల్లించినవారి బాధ్యత తమనే చేయవలసియుండునని పై ఆన్సో
సియేషనుకు సంబంధించిన సభ్యులకు స్పష్టముగా తెలియగల
దలై ఇందుమూలముగా ప్రమరపరచబడినది.
యూనివర్సల్ బిల్డింగ్స్ హెచ్. వెంకటేశయ్య,
మద్రాసు.
9-11-1930 కార్యదర్శి

నెల్లూరుజిల్లా

కర్షకుల ఉత్పత్తి వాస్తవికత సలీసు

అధికారపు రామిరెడ్డిగారి కంపెనీ-ప్రొఫె

సానువేటి, నెల్లూరు.

ఈ కంపెనీ ప్రస్తుత జరిగిన పనులను గురించి తెలుపు వారి చాటుకుండా కొరతను గ్రహించడమైనది.

ఇట్లు గూడ, వీరలు, వివిధ దొరకనందుకలను కొద్దికొద్ది దొరకనకు తెలుసు నుండా బాసిగా వున్నందున వారివంటి లక్షణములు ఉన్నట్టి లేవనెత్తడం కర్షకులకు నష్టం కాదు. అందుకు బట్టి కర్షకులు అభివృద్ధిచేయు సాధ్యమే 1-7-80 తేది ఈ కంపెనీ ప్రారంభించబడి చాల కష్టం కనుక జరుగుచున్నది.

ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము పివాని సత్యాగ్రహ ప్రయత్నములను సేయుచున్నది.

ఈ కంపెనీవల్ల కర్షకుల ఉత్పత్తి అయిన వివరం

మాది విస్తీర్ణం	వీరలు	కర్షకులు	ఉత్పత్తి విస్తీర్ణం	విక్రయాలు	తారలు	జిల్లా	జిల్లా
వీరలు	వీరలు	గజములు	గజములు				
1-7-80	958	8	268	496	400		
31-7-80							
జూలై							
ఆగస్టు							
1-8-80	706	11	875	761	700		
31-8-80							
సెప్టెంబరు							
30-9-80	452	56	2062	452	400		
అక్టోబరు	404	60	1051	513	500		
నవంబరు	2515	185	4256	2122	2000		

ఇట్లు కంపెనీకి ముందున్న	ఈ కంపెనీవారి
ధరలు	ధరలు
మాది వీ 1 కి	1-8-0
వీరలు	2-0-0
నాలువార వీ 1 కి	0-12-0
5" బట్ట గ 1 కి, 10 పుం	0-18-0
	0-14-0
48" ,, 16 పుం	0-10-6
	0-11-0
86" ,, 14 పుం	0-9-6
	0-9-0

కర్షకుల నిండా అభివృద్ధి అయినందున ధరలు ఇంకను తగ్గించుటకు గాను ఎ. వి. యా. ఎ. సలహా కమిటీయొద్దనున్న వారికి ప్రాసెయిన్మము. వారియొద్ద నుండిన అర్హతరాగానే యాజ్ఞావారికైన ధర సలీసుగా ఇవ్వ బడును. ఇప్పుడు 80 వ సంవత్సరము సమాప్తమయిన కర్షకులకు కష్టము కాబడుచున్నది. కనుక అందరను కష్టమే కర్షకుల వస్తువులు ధరించుటకు దీక్షియినచో కర్షకు అభివృద్ధిగా దొరకగలదు. అందుకుగాను మేము మిక్కిలికష్టపడి పనిచేయుటకు సిద్ధముగా వుంటున్నాము. ఇప్పుడు మాకంపెనీ తరఫున అక్రమములలో సాయవ్యమయినరకములే గాక మృదలపట్టు బడి వగయిరాల నగిషివలెనోమానా ఉద్ధృత వస్తువులు తయారుకాబడు చున్నవి గనుక దయచేసి అందరను వస్తువులు ధరించుటకు దీక్షియినచో కర్షకు వీలవచ్చును.

ములుమూడి లక్ష్మీనరసింహం, మేనేజర్, రిక్కువరపు రామిరెడ్డిగారి కంపెనీ.

కవుతరం

ప్రస్తుతము కవుతరం బోర్డు బాలుర పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులుగ పనిచేయుచున్న ఉత్పలూరి కంకటరమణయ్య పంతులుగారు పరీక్షనుండి రిటైరెరి. ఆ సంవత్సరమున వారిగౌరవార్థము ఉపాధ్యాయ సంఘమువారు విందు జరిపిరి. రమణయ్య పంతులుగారు 40 సం. రమణుగా ఉపాధ్యాయులుగ నుండి కడు శ్లాఘనీయులుగా భావనీవ చేసిరి. వీరు ఉపాధ్యాయ సహకార పరపతిసంఘము నొకదానిని స్థాపించి, దానికి చాలకాలము అధ్యక్షులుగ నుండి, ఉపాధ్యాయులందరి యొక్క కృతజ్ఞతను పొందులైరి. వీరు శీఘ్రతాపమును నెరవేర్చి విక్రమార్కై కొనసన్నారను అనందమును, వారి సహకారమును, బోధనా నైపుణ్యమును గోల్పోవుచున్నాము గదా యన విశ్వాసమును వారి సహాయోపాధ్యాయులును శిష్యులును పొందిరి. (ఒకవిలేఖరి)

కవుతరం, పచ్చెలు, పొడిగిన నగలు వగైరాలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ, ఎన్నెని లక్ష్మీవారాణాచౌదరి 1 ప్రొవైటరు, బెజవాడ.

వృద్ధయమునందు గల్గు ఇబ్బందుల తొలగించుటకు

పెప్సోను సేవింపుడు

తొమ్మిదవది నెము, దగ్గు, ఉబ్బనం, మొదలైనవి నయమగును

దగ్గు, వడి నెము, ఉబ్బనము మొదలైన వ్యాధులు వచ్చిన చిరాకు నొందకుడు. అవి వృద్ధయమును క్షాంత కోశములను బలహీనమొనర్చును. వాళ్ళును లగ్గించును, బాధను తొలగించును. క్షాంత ఖారాశముగా వీల్చుటకు వీలగును.

పెప్సో : పెప్సో
PEPSO PEPS

గొంతు నొప్పి, క్షాంత కోశ వ్యాధులకు త్రిశూలము వంటిది.

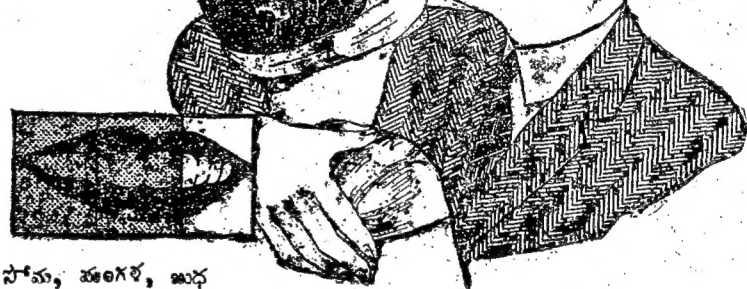

పెప్సో నోటిలో వేసుకొనిన అంతు అందుకొన్ని పొగులు బయలుదేరి, క్షాంతకోశములోనికి చేరుగా ప్రవేశించును. గంజెనొప్పిని పొగట్టును. కఫమును తెగగొట్టి, క్షాంతఖారాశమును ఉచితముగా గలిగించును. పెప్సో నీచా తొకటి మీ అంగడివాని యొద్ద కొనుడు. ధర రు 1/- నుండలంకల్పియించును వారతను.

ఆతడు ఆపెను ముద్దిడు

కొనునా?

లేదు!

సోను, మంగళ, బుధ వారిన రోజుముల తెలుపును గలిగియుండును.

పనువువచ్చని పాచిపండ్లను దాచుకొనలేరు

మీరు నోటిని తెరిచినచో కనబడుచున్నవి

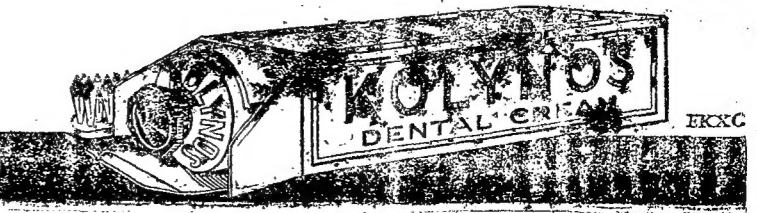
కర్మలోను, నులభముగాను ఆరోగ్యకరమైన, కాంతికర దంతములను, దృఢమైనట్టి, నులభింకవలె నుండు పంటి యివ్వరును గలిగియుండుటకు నులభిమైన మార్గము గలదు. కి. కి. నులు మాత్రమే కొలిసానను వాడును. తరువాత ఫలితమును గమనింపుడు. దంతములు మిక్కిలి తెలుపుగ నగచును. పూర్తిగా మూడురకములుగా నగపడును. పంటి యివ్వరులు దృఢముగాను, ఆరోగ్యకరముగా నుండును.

ఇది నోటియందు ప్రవేశించినచో ఈ ఉత్కృష్టమైన పారములనుండి తయారుచేయబడినట్టియు, చెడనట్టి యీడెంటాల్ క్రిము మీద ఎక్కువ

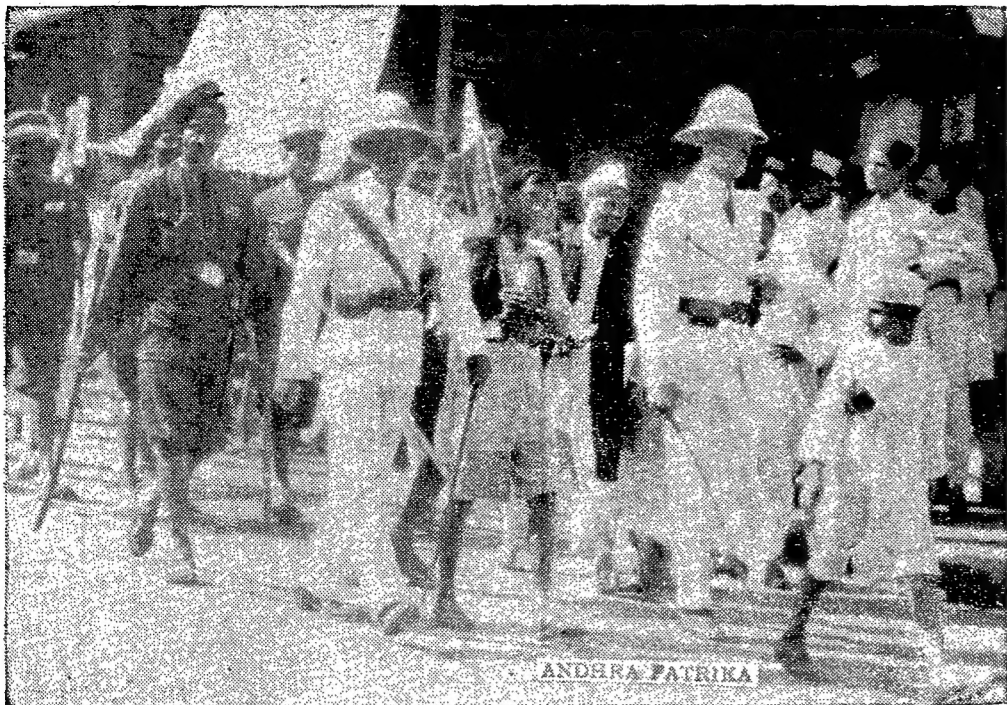
అభ్యర్థమును గలిగించును. ఉల్లాసకరమైన నులుగు దంతములముద్య ప్రవేశించి ప్రతిసంధ్యను నిక్కగా శుభ్రపరచుచున్నది. వికారమైన పనువువచ్చని పాచి, దుర్వాసనగల క్షాంతము, దంతములు పుచ్చుట మొదలగువాటికి కారణభూతమైన మితిలేనిక్రిముల త్వరలో నాశన మొనర్చుచున్నది. తెల్లనిదంతములను, దంతములు పుష్పిపట్టుకుండుటకు, దృఢమైన నులభింకవలె పంటి మడుగులను గలిగియుండగోరినచో సగము పని మాత్రమే చేయుచున్నట్టి దంత మార్గములను వదిలివేసి— కొలిసానును వాడుడు. కి. కి. నులు లోలో మిమ్ముల వది వశపరచుకొనగలరు.

ఈ కౌపనును
ఓరియెంట్
ఉచితముగా పంపబడు
ట్యూబునకై
2 అణాల స్టాంపుతో
పంపుకొనుడు.

డేటన్ డైరీ అండు కో., లిమిటెడ్.
పోస్టాల్ డె. 778 బొంబాయి
0-2-0 అణాల స్టాంపును ఇండువెంటికి పంపి
యున్నాను. ఉచితముగా పరిశీలన పంపుకొట్టి కొలి
సాన్ డేటన్ డైరీ ట్యూబులకు పంపవలెను.
పేరు.....
పి.డి.....
చూరవేరు.....

బొంబాయిలో "జవహర్" ఉత్సవము:— పోలీసువారు వాలంటీరులను అరెస్టుచేసి తీసికొని పోవుట. వారిచేతులలో జాతీయపతాకములు గలవు. (ఇ. ఎస్. పి.)

రాండుటేబిలు నభాగ్రతినిధియగు కామ్రేడ మహారాజగారు లండనులో రష్యులకు విలియమ్సుగారితోను వారి సతితోను ముచ్చటించుట. (జి. ఎస్. ఎ)

“జవహర్లాల్ దినము”

సింధు రాష్ట్రమునం దెల్లెడల జరుపబడుట
హైదరాబాదు, నవంబరు 18:—సింధు రాష్ట్రమునం దంతటను జవహర్లాల్ దినము అత్యంత హిమితో జరుపబడెను. ప్రభాతభేరిలును ఊరేగింపులును విరివిగా ఏర్పాటు చేయబడెను. అన్ని బహిరంగసభలందును జవహర్లాల్ గారి యువత్వాన మునుండి కొన్ని భాగములు పఠింపబడెను. (ఫ్రీ ప్రె.)

కెయిరామండలమున పోలీసు చర్యలగుర్చి

అసభికార విచారణ

హైదరాబాదు, నవంబరు 18:—స్వాతంత్ర్యమునకై శ్రమించుట క్షేత్రముపై నైన గుజరాతీయులయొడ తమ సానుభూతి తెలుపుటకై సింధు పత్తాగ్రహసంఘమువారు సింధు లోనిమాడుజిల్లాల నియంతలనుచేర్చి కెయిరామండల పోలీసు చర్యల విచారించుట కొక సంఘముగా నేర్పరచివారు. ప్రాఫెసరు వాస్వానీ, నేట్ సుందరదాసు, కాంతిదాసుగారలు హైదరాబాదు, కరాచీ, లాఠూనామండలముల నియంతలు, విచారణసంఘసభ్యులు. వీరు ఆగమివారమున తమకార్యము ప్రారంభింతురు. (ఫ్రీ ప్రె.)

అలహాబాదులో వానర సేన-అరెస్టులు

నవంబరు 18:—రెండు మహమ్మదీయ దుకాణముల ముందు పికెటింగు జరుగుచున్నది. పోలీసులు వలంట్టీరుకును పోటీపడియున్నది. పికెటర్లు యువకులు వానరసేన బాలురుగా నున్నారు. వరుసగా 14గురు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

లజపతిరాయిదినము

కాన్పూరు, నవంబరు 18:—లాల్ లజపతిరాయిదినము నేడు జరుపబడెను. బహిరంగసభకు పలువురు విచ్చేసిరి. ప్రజాసేవాసమితిలో యాజ్ఞానోద్యమ లైన బుదేవ చేబేగారు లాల్ జీంతమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

కాన్పూరులో అరెస్టులు

నవంబరు 18:—హరివర్ వాదకాస్త్రిగారు నవంబరు 15 వ తేదీని 124 (ఎ) సెక్షనుక్రింద రాజప్రోహమునకై అరెస్టు చేయబడిరి. చార్జర్లు బ్యాంకునుండి రెండు విదేశీ వస్తువుల కట్టలను కొనిపోవుచుండ నిరోధించినందులకు ప్యారాలలో, రిభాలలో, రామేశ్వరగారలు అరెస్టుచేయబడిరి. మహమ్మదీయుల విదేశీవస్తువులకాణములను వాసరసేనవా రివురు పికెటింగు చేయుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రె.)

అహమ్మదాబాదులో 21 మంది అరెస్టులు

నవంబరు 18:—కాంగ్రెసుపార్టీని ఇతరులను పోలీసులు అరెస్టు చేయుటతో దినము గడచెను. సాయంత్రమునకు 21 అరెస్టులు చేయబడెను. శ్యామవాదులు, వైద్యకేళురులు, యువజనులు యిందు గలరు. ఇంకను విద్యార్థులు పట్టువడలనియున్నది పోలీసులకు. వల్లభాయి పటేలు, మహాదేవ దేవాయి గారలు సరళాదేవి అంబాలాలో మున్నగువారిని పోలీసు బందిఖానాలో సందర్శించిరి.

పురమున హారతాళము

పురమున సుపూర్ణహారతాళము జరిగెను. ఈ అరెస్టుల ప్రళయమును ఖండించుటకై వేలగొలదిజనులు బహిరంగసభకు వచ్చిరి. అరెస్టయినవారిలో ముగ్గురు స్త్రీ బాధ్యత వైసవిడుదు చేయబడిరి. ఒకరు మైఫాయిడ్ జ్యురముచే బాధపడుచున్నందున అరెస్టుచేయబడలేదు. విచారణ 21-వ తేదీని జరుగును.

లాకాలేజి విద్యార్థుల సమ్మె
—కేతను ప్రాఫెసరైన ఖోగిలాల్ లాలాగారిని అరెస్టుచేసి నందులకై నేడు లాకాలేజి విద్యార్థులు సమ్మె చేసి లాలాగారి సభివందించు ప్రభుత్వవిద్యార్థివిధానమును ఖండించు తీర్మానములు గావించిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

విముక్తులైన రాజకీయఖియదీల సమావేశము

అహమ్మదాబాద్, నవంబరు 18:—విముక్తులైన రాజకీయవైదిల సమావేశ మొకటి జరిగెను. 120 మంది అట్టివారు విచ్చేసిరి. అబ్బాస్ త్యాగ్జీ కుర్రేజ్ బెకాకర్ గారు ర్లందుకలరు. ప్రత్యేకాహ్వానము నంగీకరించి గుజరాతునియంత సరళాదేవి గారను వచ్చిరి. అల్పహారముల విందెనపిదప గుజరాతులోని ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులు చర్చించబడెను. పలువురు గ్రామములందు ప్రచారము చేయుట కై చిక్కిముగా తమ నాయకుల నొసగిరి. అంతట సభముగి నెను. (ఫ్రీ ప్రె.)

జోసెఫ్ బెస్నిగారు

బొంబాయి 18 వ కాంగ్రెసు నియంత. 9 నెలలు శిక్ష విధించబడెను. వీరు కార్మికనాయకులుగా చాల పనిచేసిరి.

కర్మిష్టాదేవిగారు

కందుక పూర్వపురాజు తుజిరాపు హాల్కూరు గారిసతి. అమెరికాదేశపు శ్రీ. పారిసులో ఈ మధ్య ద్వితీయ పుత్రికను బడ నెను. ఇందు శ్రేష్ఠపుత్రికతో గాననగను. (జి. ఎస్. ఎ)

డా॥ సి. వి. చలపతి రావుగారు

వియన్నా (ఆస్ట్రియా)నుంచి కన్పూరుకు చేరి గొంతివ్యాధుల చికిత్సయందు ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము గాంచి మదరాసు వచ్చి బ్రాడ్వేలో వైద్యశాలము స్థాపించిరి. వీరు ఆంగ్లము డా॥ నాయకుగాని మరణానంతరము మదరాసులో ఇట్టివైద్యులు బహుకొద్దియని యుండిరి. (ప్రె. పో. పి.)

మా ఏజెంట్ల ద్వారా పత్రికలను స్వీకరించు చందాదారుల కొక నిజమైన

చందాదారు లందరూను తమ చందాధనముయొక్క పరిమితి ముగియుటకు పూర్వమే రాబోవు మాసపు చందాను మాయేజెంట్లకు చెల్లించనియెడల పత్రిక నిలుపుచేయుట తటస్థింపగలదు. గాన చందాదారులు మా యేజెంట్లకుగాని లేక వారియనుమతి పొందినవారికిగాని చందాను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరించు బాధ్యతలు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ZENITH DRAKSHASAVA.

జె ని డ్రాక్షా స వ

పసివారికి, ముసలివారికి, ధనవంతులకు, బీదవారికి మంచిపుష్టిని, ఆకలిని గతిగించు నట్టిటానిక్.

మెదడు నుపయోగించి పనిచేయువారందరికిని అమోఘమైనది.

దగ్గు, ఉబ్బసము, నిద్రలేమి, మామూలుగా గలుగుదుర్పలత్వము, పాండురోగము, రోగము

కదిరి స్వస్థపడుచున్నవారి, మామూలుగానున్న ఆరోగ్య మభివృద్ధియగుట వగైరాలకు

తప్పక గుణమిచ్చు నివారిడి. ఇదే ప్రకారముగా నుండునాటికి చూచి మోసపోకుడు.

జెనిత్ మాక్-ను చక్కగాగమనింపుడు. ఇది ఇండియావైద్యశాస్త్రము నను

సరించి పరిశుద్ధతను, కచ్చితమైన ఆకవాలు. ఒక క్యాప్సు బుడ్డిని వాడినాడుడు.

ధరలు:—8 బొమ్మలు రూ. 0-12-0, 16 బొమ్మలు రూ. 14-0, 24 బొమ్మలు రూ. 1-12-0.

సోల్ ఏజెంట్లు:— **CANTAN & Co., P. B. 236, MADRAS.**

2

కాంతక్ అండ్ కో., పోస్టు బాక్సు, 236, మద్రాసు.

జిల్లాయం దంతలను ఏజెంట్లు కావలెను.

మేరెక్సు

మలేరియా సంబంధమైన జ్వరములకు దివ్యమైన నివారిణి

అశ్వాన్

అన్నివిధముల బలహీనములకు సర్వోత్కృష్టమైన టానిక్

ప్రాకిప్తులు:—

ఎన్. జే. శాయి గౌండ్స్ అండుకో, 41, బంగారు వీధి, మదరాసు.

నాదం అండు కో., కొచ్చిన్ డి. వి. నాయక్ బ్రదర్స్, కల్కికోట.

BENGAL CHEMICAL &

Pharmaceutical Works, Ltd., Calcutta.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

విక్కిరి ఘంటగిరి గువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, మంకుమపువ్వు మొదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక ఆజీర్ణము, వాపుయు, జలుబు, శైత్యము, జ్వరము, పిన్నిపాతము, కాలెంతగుణము, చిన్నకీడ్ల గుణము అగ్నిమాంద్యము, ఆజీర్ణశక్తులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రాను కాగముంటివి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి. వరిక్షించ దగినవి.

800 మాత్రలు గల సీసా 1 కి. రు. 0-4-0

12 సీసాలు రు. 2-8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

సి. సి. ఏ. అండు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, పోడేపి, హైదరాబాద్.

డాక్టర్ కోట్టాన్ - హార్బర్ట్ గ్లిజరైక్ BEST INDIAN TOILET CREAM.

హిందూ దేశకాలశీర్షస్థితికి తగినట్లు ఆయుర్వేదసమస్తసమదాయముచే తయారుచేయబడిన, శ్రేష్ఠమయిన గ్లిజరైక్ అసి తెలక్షణము—

దీనిని ప్రతిదినము ఉదయ సాయంకాలములయందు శిరస్సుకు చదవవలెనని, దేహమునందు సిక్కాకను శాంతింప జేసి కండ్లనుపకలు, కండ్లమంటలు, కంట నీరుకారుట, నిద్రాభంగము మొదలగు సర్వరోగ్యాధులను హరించుటయేగాక పెండ్లకలకు సంబంధమును, నిగనిగమును కాంతియు మృదుత్వమును గలగజేసి పట్టువంచవలె చెంచును. మతియు దీనిచే ముఖ కాంతియు మనస్సును సంతోషమును కలగజేయును. ఆబాలపర్యంకము స్త్రీపురుషులు తలమెరుగుకును తలంటున్నానమునకు ఉపయోగింపవలెను. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలుపడును.

వల-4 బొమ్మలుబుడ్డి 8 ఆణాలు, 6 బొ. బుడ్డి 11 ఆణాలు, 8 బొ. బుడ్డి 14 ఆణాలు. ఏజెంట్లు కావలెయును.

చెన్నపట్నమునందు ముఖ్యవ్యాపారాలనడక, డాక్టర్ కోట్టా జనురామనాయకుడు, 159 బ్రాడ్వేయగుదురు దొరుకును.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:— జయసుందరం అండు కంపెనీ, బ్రాడ్వే మదరాసు.

బుడ్డి 1-కి వెల 0-10-0 అణాలు

అమృతాంజనము డిపో

మదరాసు,

హిందూ యి.

A M R A K

(of London & U.S.A.)

క్లీర్ వాయింట్ హామిస్ట్ వ్యాధులను తెలుపువారు. పుష్టి, నరములకు శక్తినిచ్చునట్టి 2,000 మూలికలు నిలువ చేయబడియున్నవి. వైటాలిటి నరముల నిష్పత్తును, చర్మ వ్యాధుల, మాలము ధాతువుల, శ్రీ

వ్యాధులు, బహుమూత్రము ప్రత్యేకముగా మొదలగునాటికి ఓషధులు గలవు.

లవోకు రు రి నుండి పుచ్చుకొనబడును. సామాన్యము పొట్టు ద్వారా పంపుటకు రు 15 నుండి రు 50 కల్పుము చెల్లించవలసి యుండును. మీ హస్తమునకు సిరా రాచి, సదరు ముద్రను పంపిన మీ జీవిత రహస్యము వ్రాసి పంపబడును 3 ప్రత్యేక బహులు తపోత్ ద్వారా పంపుటకు కల్పుము రు 5 లు మజియార్డరు చేయవలెను.

ఒక కుచ్చ శిరోజములనుండి వ్యాధి తెలుపబడును. రు 5 లు మజియార్డరు చేయవలెను జ్వరము కార్డు 1 కి రు. రేన్ కార్డులు ఒక నుట్టుమునకు రు 10. ప్రత్యేకముగా పెప్పర్ రి నుట్టుమునకు రు 20 పిక్ (డబుల్.)

భగవంతుడు మానవుని హస్తమునందు చిహ్నములను కల్పించియున్నాడు. అందరు వారి విషయములను కనుగొనవచ్చును. బాబ్ 87 పేజీ 7.

ప్రత్యేక కోరికపై ప్రాసెసరు ఆప్రెస్ గారె సెకం ద్రాబాదునందు గల పెర్సన్ హోటలునందు 19-11-30 తేదీ నుండి 27-11-30 తేదీ సాయంత్రమువరకు ఖద్దర కలిసి మాట్లాడుటకు చేతిముద్రలను పుచ్చుకొనుటకును, యుండురు. హైదరాబాదునందుగల నాటకశాలలో ఒక ప్రదర్శనముమాడ నిజమే.

Hotel Clarence,

Vepery, Madras, Phone: 2431.

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లనష్టమును కట్టుటలో పేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరంతరము ప్రేమను కలిగించుటకు దీనిని వినియోగపడవలెను. 25 మా. 2-8-0 కేటాగుఉచితము.

17-3

శ్రీపురసుందరీ వైద్యశాల,

కుశాంధ్రవాడ-రామచంద్రపురంబాదు, గోదానరిజిల్లా.